

BANCA
NAȚIONALĂ
A ROMÂNIEI

Balanța de plăți
și poziția investițională
internațională
a României
Raport anual 2018

Balanța de plăți
și poziția investițională
internațională
a României
Raport Anual 2018

NOTE

Balanța de plăți și poziția investițională internațională a României – Raport anual 2018 a fost elaborat în cadrul Direcției Statistică pe baza datelor statistice publicate pe 10 decembrie 2019.

Unele date statistice au caracter provizoriu, urmând a fi revizuite în publicațiile ulterioare ale Băncii Naționale a României. Sursa datelor a fost indicată numai atunci când acestea au fost furnizate de alte instituții.

Seriile de date au fost compilate în conformitate cu metodologia BPM6 și sunt disponibile pe [website-ul BNR](#), Secțiunea statistică.

Precizări metodologice detaliate privind definițiile, legislația și sursele de date pot fi găsite pe [website-ul BNR](#), Secțiunea statistică, Seturi de date, Indicatori ai sectorului extern sau accesând acest [link](#).

Toate drepturile rezervate.

Reproducerea informațiilor este permisă numai în scopuri educative și necomerciale și numai cu indicarea sursei.

Banca Națională a României
Str. Lipscani nr. 25, cod 030031, București
tel.: 021/312 43 75; fax: 021/314 97 52
internet: <http://www.bnr.ro>

ISSN 1224-4570 (versiune tipărită)

ISSN 1584-0956 (versiune *online*)

Cuprins

I. Contextul internațional	5
II. Evoluția balanței de plăți și a poziției investiționale internaționale a României în anul 2018	8
Revizuirea <i>benchmark</i> a statisticilor sectorului extern, conform Politicii europene armonizate de revizuire a datelor	8
A. Balanța de plăți	9
1. Contul curent	10
1.1. Balanța bunurilor și serviciilor	12
1.1.1. Balanța bunurilor	12
1.1.2. Balanța serviciilor	23
1.2. Balanța veniturilor primare	25
1.3. Balanța veniturilor secundare	26
2. Contul de capital	27
3. Contul financiar	28
3.1. Investiții directe	29
3.2. Investiții de portofoliu	31
3.3. Alte investiții	32
B. Poziția investițională internațională a României	34
1. Prezentare generală	34
2. Structura poziției investiționale internaționale	38
2.1. Active externe	38
2.2. Pasive externe	40
2.2.1. Datoria externă	43
Secțiune statistică	53
Lista graficelor	66
Lista tabelelor	66

I. Contextul internațional¹

Economia mondială a continuat să crească în anul 2018, într-un ritm apropiat de cel înregistrat în anul precedent, avansând cu 3,6 la sută, comparativ cu 3,8 la sută în 2017, dinamica activității economice fiind însă mai inegală și mai puțin sincronizată între țări. În structura evoluției economice se observă temperarea creșterii producției industriale și a comerțului mondial, în timp ce consumul privat a rămas stabil. Rata șomajului a continuat să scadă atât la nivelul statelor dezvoltate, cât și al celor emergente. Temperarea creșterii comerțului mondial cu bunuri și servicii (3,6 la sută, față de 5,7 la sută în anul 2017), după accelerarea înregistrată în anul anterior, a purtat amprenta incertitudinilor legate de inițiativa SUA privind introducerea taxelor vamale și de evoluția *Brexit*.

Rata medie anuală a inflației² a crescut de la 2,2 la sută în 2017 la 2,6 la sută în anul 2018, pe fondul temperării declinului capacităților de producție și al pieței forței de muncă. Prețul mediu *spot* al țițeiului³ a crescut cu 23,7 la sută în anul 2018, după ce se majorase cu 20,8 la sută în anul anterior. Prețurile materiilor prime⁴ s-au redus cu 2,8 la sută în anul 2018 (după o creștere cu 4,3 la sută în anul anterior), în pofida faptului că prețurile metalelor au continuat să crească ușor.

În Statele Unite ale Americii, ritmul de creștere a produsului intern brut s-a accelerat de la 2,4 la sută în anul 2017 la 2,9 la sută, economia beneficiind de stimulente fiscale care au contribuit la avansul investițiilor și al consumului public și privat. Condițiile înregistrate pe piața forței de muncă au rămas favorabile, rata șomajului scăzând până la 3,9 la sută la sfârșitul anului, de la 4,4 la sută în anul 2017. Rata medie anuală a inflației pentru anul 2018 a fost de 2,4 la sută (comparativ cu 2,1 la sută în anul anterior). Deficitul bugetului federal s-a situat la 5,7 la sută din PIB (4,5 la sută în anul anterior), iar datoria publică a scăzut de la 106 la sută la 104,3 la sută din PIB. Deficitul contului curent s-a menținut la nivelul de 2,3 la sută din PIB.

Economia japoneză a înregistrat un ritm de creștere de 0,8 la sută, comparativ cu 1,9 la sută în anul precedent, pe fondul temperării investițiilor și a consumului privat. Rata șomajului a coborât la 2,4 la sută, de la 2,8 la sută în anul precedent. Rata medie anuală a inflației s-a majorat la 1 la sută (față de 0,5 la sută în anul 2017), iar deficitul bugetar s-a menținut la nivelul anului anterior de 3,2 la sută din PIB.

Economia zonei euro⁵ a înregistrat o creștere de 1,9 la sută în anul 2018 (comparativ cu 2,5 la sută în 2017), fiind susținută de o piață robustă a forței de muncă, de venituri stabile și de creșterea profiturilor companiilor. Cererea internă a contribuit cu 1,5 puncte procentuale la creșterea PIB, deopotrivă prin consum (privat și public) și investiții. Consumul privat a fost stimulat de creșterea veniturilor din muncă și

¹ Sursa: BCE – *Raport anual 2018, Economic Bulletin 7/2019*; FMI – *World Economic Outlook* (octombrie 2019).

² Valori aferente țărilor din Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE).

³ Determinat ca medie între cotațiile UK Brent, Dubai și West Texas; exprimat în euro.

⁴ Exprimat în euro; exclusiv resurse energetice.

⁵ Statele membre ale UE din zona euro la care se face referire sunt cele 19 state membre ale UE aflate în zona euro la sfârșitul anului 2018: Austria, Belgia, Cipru, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Olanda, Portugalia, Spania, Slovacia și Slovenia.

de condițiile favorabile de finanțare. Majorarea cererii interne, politicile monetare acomodative și creșterea profitabilității firmelor au susținut investițiile, care au contribuit pozitiv, pentru al patrulea an consecutiv, la creșterea economică (cu 0,5 puncte procentuale, comparativ cu 0,7 puncte procentuale în 2017).

Consumul guvernamental a avut o contribuție pozitivă la creșterea economică a zonei euro (0,2 puncte procentuale în anul 2018, comparativ cu 0,3 puncte procentuale în anul anterior), ca și exportul net de bunuri și servicii (0,5 puncte procentuale, pondere comparabilă cu cea din anul 2017), cu toate că ritmurile de creștere au fost sub cele ale anului anterior, atât la exportul, cât și la importul de bunuri și servicii. Astfel, exporturile de bunuri și servicii au crescut cu 3,5 la sută (comparativ cu 5,4 la sută în 2017), iar importurile de bunuri și servicii cu 2,8 la sută (față de 4,8 la sută în anul precedent).

Din perspectivă sectorială, baza consolidării creșterii economice a zonei euro a fost diversificată în anul 2018. Valoarea adăugată brută s-a majorat cu 2 la sută, după ce în anul precedent crescuse cu 2,5 la sută. Cele mai importante contribuții pozitive au fost înregistrate de servicii (comerciale, de transport, profesionale și de afaceri, de comunicații și informatice), de industria prelucrătoare și de construcții.

Rata medie anuală a inflației, măsurată prin indicele armonizat al prețurilor de consum (IAPC) a urcat la 1,8 la sută, de la 1,5 la sută în anul 2017, reflectând cu precădere majorarea prețurilor produselor energetice.

Piața forței de muncă din zona euro a continuat să se revigoreze în anul 2018, numărul persoanelor ocupate majorându-se cu 1,5 la sută, concomitent cu reducerea ratei șomajului⁶ la 8,2 la sută (de la 9,1 la sută în 2017).

Deficitul bugetar al zonei euro s-a atenuat de la 0,9 la sută din PIB în anul 2017 la 0,5 la sută din PIB în 2018⁷, pe fondul evoluției favorabile a ciclului economic și al reducerii costurilor cu dobânzile. Deficitul bugetar s-a ameliorat sau s-a menținut comparativ cu anul 2017 în șase dintre cele 19 state din zona euro, iar valoarea de referință de 3 la sută din PIB a fost depășită numai de una dintre acestea (Cipru). Cea mai scăzută pondere a deficitului bugetar în PIB s-a înregistrat în Portugalia (0,4 la sută), în timp ce Luxemburg, Germania, Olanda, Grecia, Lituania, Slovenia, Malta, Austria și Irlanda au consemnat excedente bugetare. Rata datoriei publice a zonei euro a scăzut cu 1,9 puncte procentuale față de anul precedent, până la 85,9 la sută din PIB, în condițiile reducerii deficitului bugetar, ale creșterii economice și ale nivelului scăzut al dobânzilor. Rata datoriei publice a depășit valoarea de referință de 60 la sută din PIB în 12 dintre statele zonei euro, depășind nivelul de 100 la sută în Grecia, Italia, Portugalia și Cipru.

⁶ Conform metodologiei Biroului Internațional al Muncii (BIM).

⁷ Eurostat, Newsrelease Euroindicators 163/2018: „Provision of deficit and debt data for 2019 – second notification”, 21 octombrie 2019.

Contul curent agregat al zonei euro s-a încheiat cu un excedent de 358 miliarde euro (3,1 la sută din PIB), în creștere cu 1,6 la sută față de anul 2017, pe seama majorării excedentului balanței serviciilor și a celui al balanței veniturilor primare.

Țările membre ale Uniunii Europene din afara zonei euro⁸ au consemnat o creștere economică de 2,2 la sută în anul 2018, comparativ cu 2,7 la sută în 2017, pe fondul temperării exportului de bunuri și servicii, a consumului gospodăriilor populației și a investițiilor. Creșterea economică a încetinit în majoritatea statelor din acest grup, cu excepția Ungariei și a Poloniei, care au înregistrat și cea mai mare rată de creștere (5,1 la sută).

Rata medie anuală a inflației s-a menținut pe ansamblul regiunii la 2,2 la sută în 2018 (2,1 la sută în 2017), reflectând în principal majorarea prețurilor resurselor energetice. Cea mai mare rată medie a inflației a fost înregistrată de România (4,1 la sută), urmată de Ungaria (2,9 la sută), Bulgaria (2,6 la sută) și Marea Britanie (2,5 la sută).

Situația fiscală s-a ameliorat în șapte dintre cele nouă state membre ale UE din afara zonei euro, ca efect fie al reducerii cheltuielilor, fie al consolidării veniturilor. Pe ansamblu, ponderea deficitului bugetar în PIB s-a menținut la nivelul anului anterior (1,3 la sută), situându-se sub valoarea de referință de 3 la sută din PIB în toate statele. Ponderea datoriei publice în PIB a coborât la 66 la sută, comparativ cu 67,1 la sută în anul 2017, trendul descrescător fiind observat în majoritatea statelor. Marea Britanie, Croația și Ungaria au continuat să se situeze peste pragul de 60 la sută stabilit drept referință pentru criteriul de la Maastricht.

Deficitul contului curent s-a dublat pe ansamblul țărilor membre ale UE din afara zonei euro comparativ cu anul 2017, ajungând la 2 la sută din PIB în 2018, față de 1 la sută din PIB în anul anterior, mai mult de jumătate din această creștere provenind din accentuarea deficitului bunurilor, pe fondul creșterii importurilor. Excluzând Marea Britanie, a cărei pondere covârșitoare schimbă trendul tranzacțiilor curente ale grupării, celelalte țări au încheiat anul 2018 cu un excedent agregat al contului curent de 1 la sută din PIB (comparativ cu 2,2 la sută în anul anterior). Comprimarea excedentului de cont curent s-a produs preponderent pe fondul deteriorării balanței bunurilor (observată în toate statele analizate). Investițiile directe au înregistrat pe ansamblul celor nouă state intrări nete de aproximativ 17 miliarde euro, reprezentând 0,8 la sută din PIB (comparativ cu 0,2 la sută din PIB în anul 2017), cele mai mari creșteri înregistrându-se în Polonia, Cehia și Ungaria. Investițiile de portofoliu au înregistrat ieșiri nete de aproximativ 36 miliarde euro (1,8 la sută din PIB, comparativ cu influxuri nete de 0,4 la sută din PIB în 2017). Componenta „alte investiții” (în principal împrumuturi și depozite) a consemnat intrări nete de aproape 14 miliarde euro, reprezentând 0,7 la sută din PIB (față de ieșiri nete de 1,2 la sută din PIB în 2017).

⁸ Referirea vizează cele 9 state membre ale UE aflate în afara zonei euro, la sfârșitul anului 2018: Bulgaria, Cehia, Croația, Danemarca, Marea Britanie, Polonia, România, Suedia și Ungaria.

II. Evoluția balanței de plăți și a poziției investiționale internaționale a României în anul 2018

Revizuirea *benchmark*⁹ a statisticilor sectorului extern, conform Politicii europene armonizate de revizuire a datelor¹⁰

În anul 2019, statisticile sectorului extern aferente perioadei 2013-2018 au fost revizuite în contextul Politicii europene armonizate de revizuire a statisticilor macroeconomice¹¹, care stabilește regulile și principiile standard de revizuire a datelor statistice pentru statele membre ale UE. Scopul general al revizuirii *benchmark* este de a include în seriile statistice informații noi, îmbunătățite, sau de a li se asigura conformitatea cu noi standarde metodologice internaționale sau regulamente europene.

Balanța de plăți și poziția investițională internațională a României – Raport anual 2018 a fost elaborat pe baza seriilor de date rezultate în urma reviziei *benchmark* 2019.

Revizuirea balanței de plăți și a poziției investiționale internaționale a inclus următoarele modificări ale componentelor:

– Bunuri: actualizarea valorii comerțului cu bunuri pentru perioada 2016-2018 în conformitate cu datele transmise de INS.

– Servicii: actualizarea coeficienților de reîntregire a datelor obținute din cercetarea statistică „Comerțul internațional cu servicii” (CIS) și prin completarea surselor de date pentru componenta „Turism/Călătorii” cu date colectate prin CIS și cu date obținute de la INS și de pe *website*-ul Eurostat.

– Venituri primare: înregistrarea pe bază brută a datelor aferente componentei „Remunerarea salariaților”, în principal pe baza datelor colectate de la Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS) și de la INS, completate cu date de pe *website*-ul Eurostat.

– Venituri secundare: înregistrarea impozitelor pe salarii și a contribuțiilor sociale pe baza datelor colectate de la MMPS, INS și Eurostat la componentele „Taxe pe venit, proprietate”, respectiv „Contribuții sociale”.

În cadrul contului financiar al balanței de plăți și al poziției investiționale internaționale au fost revizuite următoarele componente:

⁹ Revizuire care se realizează de regulă la intervale de timp de 5 ani și este determinată de identificarea unor noi surse de date sau de modificarea semnificativă a standardelor metodologice internaționale.

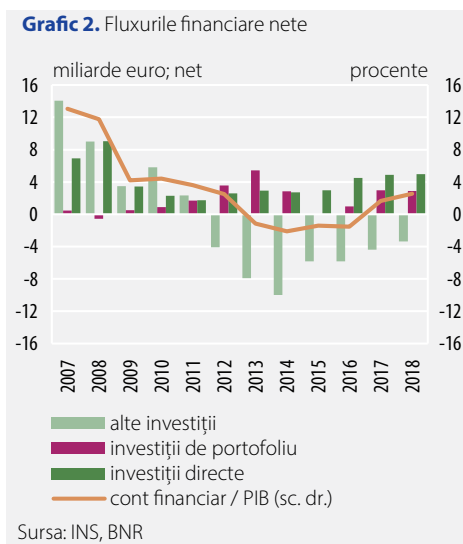
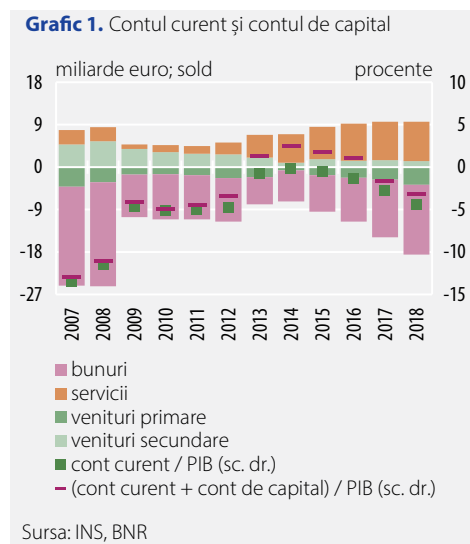
¹⁰ Precizări suplimentare sunt disponibile pe [website-ul BNR](#).

¹¹ Comitetul privind statisticile monetare, financiare și ale balanței de plăți, [Politica europeană armonizată de revizuire a statisticilor macroeconomice](#), octombrie 2017.

- investiții directe ale nerezidenților în România, prin estimarea stocului creditelor comerciale intragrup, pe baza datelor bilanțiere pentru perioada 2013-2016 (care se reflectă și în majorarea corespunzătoare a datoriei externe private) și prin reclasificarea unor împrumuturi din afara grupului în împrumuturi intragrup pentru anul 2014;
- numerar și depozite, prin includerea soldului contului de plăți deschis de BNR la BCE, în cadrul participării la sistemul de decontare TARGET2, pentru perioada 2013-2016;
- sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate, prin introducerea ca sursă de date a bilanțurilor companiilor de asigurări pentru anii 2016 și 2017 (din care componenta de pasiv se reflectă și în majorarea corespunzătoare a datoriei externe private);
- alte investiții/alte angajamente externe – pasive, prin corecția de sold de la anul 2014 rezultată din reclasificarea unor împrumuturi din afara grupului în împrumuturi intragrup.

A. Balanța de plăți

Anul 2018 s-a înscris pe trendul de accentuare a deficitului de cont curent început în 2015, pe fondul deteriorării balanței bunurilor, a celei a veniturilor primare și a celei a veniturilor secundare. Majorarea deficitului de cont curent față de anul 2017 și plafonarea excedentului contului de capital au determinat consolidarea în teritoriul negativ a soldului cumulat al contului curent și al celui de capital (Grafic 1).

Contul financiar a înregistrat intrări nete de fluxuri financiare pentru al doilea an consecutiv, acestea reprezentând aproximativ 2,5 la sută din PIB, comparativ cu 1,7 la sută din PIB în anul anterior.

În anul 2018, contul curent a înregistrat un deficit în creștere cu mai mult de 70 la sută față de cel consemnat în 2017, în timp ce excedentul contului de capital s-a majorat cu numai 13,4 la sută. Pe ansamblu, contul curent și cel de capital au acumulat un deficit

de 6,4 miliarde euro. Peste două treimi din deficitul contului curent (6,1 miliarde euro) și aproximativ 70 la sută din excedentul contului de capital (1,8 miliarde euro) au provenit din tranzacții cu statele Uniunii Europene. Din deficitul de cont curent consemnat cu țările UE, cel înregistrat cu zona euro (ZE¹²) a reprezentat aproximativ 65 la sută (4 miliarde euro; Tabel 1).

Tabel 1. Balanța de plăți cu Uniunea Europeană și zona euro în anul 2018

	milioane euro				
	Total	din care:			
		UE	EUE	ZE	EZE
Contul curent	-8 960	-6 132	-2 828	-3 980	-4 980
Bunuri	-14 805	-10 622	-4 183	-6 242	-8 563
Servicii	8 361	6 632	1 729	5 861	2 500
Venituri primare	-3 767	-3 109	-658	-4 598	831
Venituri secundare	1 251	967	284	999	252
Contul de capital	2 515	1 783	732	-29	2 544
Contul financiar, din care:	-5 149	-6 743	1 594	-7 297	2 148
Investiții directe	-4 945	-5 500	555	-5 045	100
Active	1 259	899	360	713	546
Passive	6 204	6 399	-195	5 758	446
Investiții de portofoliu	-2 880	-2 679	-201	-2 254	-626
Active	422	5	417	81	341
Passive	3 302	2 684	618	2 335	967
Derivate financiare	85	89	-4	59	26
Alte investiții	3 362	2 468	894	806	2 556
Active	1 830	882	948	537	1 293
Passive	-1 532	-1 586	54	-269	-1 263

Notă: EUE – statele din afara UE; EZE – statele din afara zonei euro.

Pe parcursul anului 2018, contul financiar a înregistrat intrări nete de 5,1 miliarde euro, determinate de acumulări nete de pasive de natura investițiilor directe și de portofoliu și de temperarea scăderii pasivelor nete aferente poziției „alte investiții”, reflectând în principal dinamica depozitelor și pe cea a creditelor comerciale și avansurilor. Din perspectiva structurii geografice, contul financiar a fost influențat, ca și contul curent și cel de capital, de relația cu Uniunea Europeană.

1. CONTUL CURENT

În anul 2018, balanța de plăți a României a consemnat un sold negativ al contului curent de 8 960 milioane euro, comparativ cu 5 218 milioane euro în anul 2017. Ponderea deficitului contului curent în PIB¹³ a fost de 4,4 la sută, comparativ cu 2,8 la sută în anul precedent (Tabel 2), creșterea cu 1,6 puncte procentuale provenind preponderent din majorarea deficitelor înregistrate de balanța bunurilor (în creștere cu 0,8 puncte procentuale din PIB) și de cea a veniturilor primare (în creștere cu 0,4 puncte procentuale din PIB).

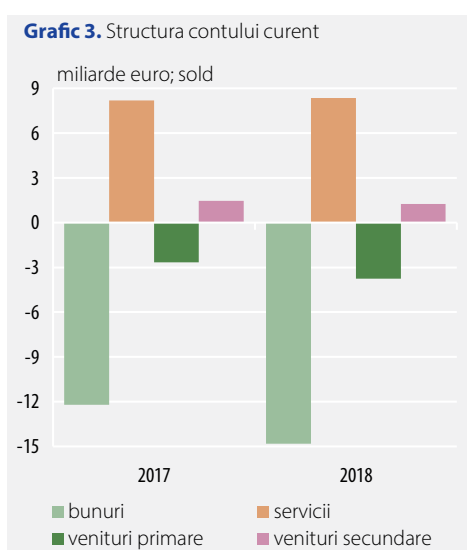
¹² Nu include instituțiile europene.

¹³ Sursa pentru PIB: INS (date definitive pentru anul 2017 și date provizorii pentru 2018).

Tabel 2. Contribuția componentelor la evoluția deficitului contului curent

	pondere în PIB (%)				
	Cont curent	Bunuri	Servicii	Venituri primare	Venituri secundare
2018	-4,4	-7,3	4,1	-1,8	0,6
2017	-2,8	-6,5	4,3	-1,4	0,8
Diferențe (pp)	-1,6	-0,8	-0,2	-0,4	-0,2

Evoluția contului curent și a componentelor sale (Grafic 3) relevă accentuarea deficitului balanței bunurilor cu 21,3 la sută în 2018 față de anul anterior (Tabel 3), pe fondul creșterii mai pronunțate a importurilor decât a exporturilor. Veniturile

primare și-au majorat deficitul, care reflectă în principal profitul reinvestit de companiile investiție directă, iar veniturile secundare au consemnat o contracție a excedentului, determinată de diminuarea volumului transferurilor curente primite de administrația publică, precum și de creșterea contribuțiilor plătite către bugetul UE. Balanța serviciilor a înregistrat, la nivelul anului 2018, un excedent majorat cu 2,1 la sută față de anul anterior, stimulat de creșterea încasărilor din servicii de transport rutier de mărfuri, servicii informatice, servicii de consultanță profesională și managerială.

Tabel 3. Contul curent

	milioane euro		Indici (%)
	2017	2018	2018/2017
Contul curent	-5 218	-8 960	171,7
Credit	88 701	95 282	107,4
Debit	93 919	104 242	111,0
Bunuri	-12 206	-14 805	121,3
Credit	57 189	61 819	108,1
Debit	69 395	76 624	110,4
Servicii	8 187	8 360	102,1
Credit	21 731	23 793	109,5
Debit	13 544	15 433	113,9
Venituri primare	-2 668	-3 767	141,2
Credit	5 241	5 271	100,6
Debit	7 909	9 038	114,3
Venituri secundare	1 469	1 252	85,2
Credit	4 540	4 399	96,9
Debit	3 071	3 147	102,5

1.1. Balanța bunurilor și serviciilor

În anul 2018, balanța bunurilor și serviciilor a înregistrat un deficit de 6,4 miliarde euro, în creștere cu 60,4 la sută față de valoarea consemnată în anul precedent, ca efect al majorării cu peste 20 la sută a deficitului rezultat din comerțul cu bunuri.

1.1.1. Balanța bunurilor¹⁴

În anul 2018, soldul negativ al balanței bunurilor a fost de 14 805 milioane euro, în creștere cu 21,3 la sută față de anul precedent, exporturile majorându-se cu 8,1 la sută, iar importurile cu 10,4 la sută. Ponderea deficitului balanței bunurilor în PIB a crescut cu 0,8 puncte procentuale, până la 7,3 la sută (Tabel 4).

Tabel 4. Balanța bunurilor			
	2017	2018	Diferențe (+/-)
milioane euro			
Export (FOB), din care:	57 189	61 819	4 630
Mărfuri generale	57 185	61 750	4 565
Merchanting – export net	4	69	65
Import (FOB)	69 395	76 624	7 229
Sold balanță bunuri (FOB/FOB)	-12 206	-14 805	-2 599
		procente	puncte procentuale
Ponderea exportului în PIB	30,5	30,5	0,0
Ponderea importului în PIB	37,0	37,8	0,8
Ponderea soldului balanței bunurilor în PIB	-6,5	-7,3	-0,8
Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi (FOB/FOB)	82,4	80,7	-1,7
Gradul de deschidere a economiei: (export+import) / PIB	67,4	68,2	0,8
Sursa: INS, calcule BNR			

În decursul anului 2018, cel mai ridicat nivel al deficitului bunurilor s-a înregistrat în luna octombrie (1 824 milioane euro), iar cel mai redus în ianuarie (772 milioane euro).

Analiza în structură a soldului balanței bunurilor pe cele opt grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat, relevă deficite la produse chimice și plastice (6 801 milioane euro), produse minerale (3 275 milioane euro), metale comune (2 414 milioane euro), textile, confecții, încălțăminte (1 528 milioane euro), produse agroalimentare (1 092 milioane euro) și alte mărfuri (448 milioane euro), respectiv excedente la mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport (379 milioane euro) și produse din lemn, hârtie (305 milioane euro)¹⁵.

¹⁴ Conform metodologiei BPM6, balanța bunurilor nu include bunurile pentru prelucrare, pentru care nu are loc schimbul de proprietate, prin aceasta fiind diferită de comerțul internațional cu bunuri compilat și publicat de Institutul Național de Statistică în conformitate cu metodologia specifică elaborată de Eurostat.

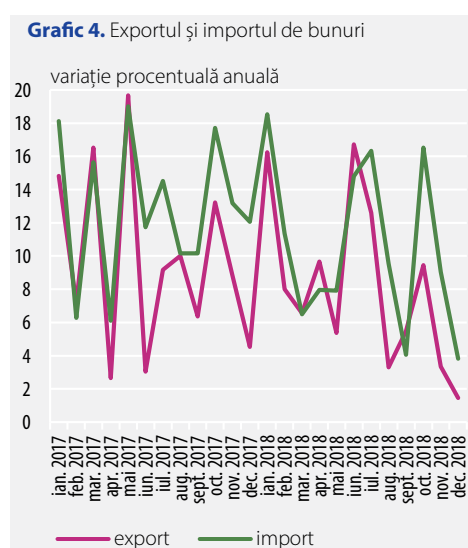
¹⁵ Diferența dintre suma componentelor (14 874 milioane euro) și valoarea soldului bunurilor din Tabelul 4 (14 805 milioane euro) se regăsește în excedentul înregistrat la *merchanting* (69 milioane euro).

Pe zone geografice, deficitul balanței bunurilor a fost generat în proporție de 71,7 la sută de comerțul intracomunitar, comerțul extracomunitar având o influență de 28,3 la sută.

Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi s-a diminuat cu 1,7 puncte procentuale, până la 80,7 la sută, dar gradul de deschidere a economiei s-a majorat cu 0,8 puncte procentuale, până la 68,2 la sută.

Exportul de bunuri a însumat 61 819 milioane euro, în creștere cu 8,1 la sută față de anul 2017, fiind influențat favorabil de evoluția pozitivă a comerțului mondial reflectată în extinderea cererii externe, cu precădere din Uniunea Europeană,

atât din țări aparținând zonei euro (Germania, Italia, Franța), cât și din afara acesteia (Polonia și Ungaria). În valoare absolută, exportul a fost mai mare cu 4 630 milioane euro față de anul 2017, dar și-a menținut ponderea în PIB la 30,5 la sută.

Cel mai mic nivel al exportului din anul 2018 s-a înregistrat în luna decembrie (4 183 milioane euro), iar cel mai mare nivel lunar (5 770 milioane euro) a fost consemnat în octombrie (Grafic 4). Media lunară a exporturilor a fost de 5 152 milioane euro, cu 386 milioane euro mai mare decât în anul precedent. Importul de bunuri (FOB) a atins

76 624 milioane euro, în creștere cu 10,4 la sută față de anul 2017, respectiv cu 7 229 milioane euro. Ponderea importului de bunuri în PIB s-a majorat cu 0,8 puncte procentuale, ajungând la 37,8 la sută. Cel mai redus nivel al importului din anul 2018 s-a înregistrat în luna ianuarie (5 726 milioane euro), iar cel mai ridicat în octombrie (7 594 milioane euro). Media lunară a importurilor a fost de 6 385 milioane euro, cu 602 milioane euro peste nivelul anului precedent.

Structura și orientarea geografică a exportului de bunuri

a) Structura exportului de bunuri

În anul 2018, exportul de bunuri a fost generat în principal de industria prelucrătoare, care a furnizat 91,4 la sută din exporturile totale față de 90,9 la sută în anul precedent (Tabel 5). Activitățile industriei prelucrătoare care au furnizat exporturi substanțiale au fost: industria autovehiculelor de transport rutier (23,1 la sută din exportul total al anului 2018), industria de echipamente electrice (11,4 la sută), industria de mașini, utilaje și echipamente (9,5 la sută), industria calculatoarelor și produselor electronice și optice (6,7 la sută). Împreună, cele patru activități au furnizat mai mult de jumătate din exporturile României în anul 2018.

Tabel 5. Exportul de bunuri pe activități ale economiei naționale*					
	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2017	2018	2018/2017	2017	2018
Total	57 189	61 819	108,1	100,0	100,0
Mărfuri generale	57 185	61 750	108,0	100,0	99,9
Agricultură, silvicultură, pescuit	3 995	3 938	98,6	7,0	6,4
Industria extractivă	101	117	115,8	0,2	0,2
Industria prelucrătoare, din care:	51 997	56 526	108,7	90,9	91,4
Produse alimentare	1 566	1 675	106,9	2,7	2,7
Produse ale industriei textile	1 044	1 120	107,2	1,8	1,8
Produse rezultate din prelucrarea lemnului (exclusiv mobilier)	1 570	1 584	100,9	2,7	2,6
Produse de cocserie; produse obținute din prelucrarea țiteiului	2 103	2 519	119,8	3,7	4,1
Substanțe și produse chimice	1 755	1 921	109,4	3,1	3,1
Produse din cauciuc și mase plastice	3 085	3 314	107,4	5,4	5,4
Produse ale industriei metalurgice	3 126	3 466	110,9	5,5	5,6
Produse ale industriei construcțiilor metalice	1 813	1 990	109,7	3,2	3,2
Calculatoare și produse electronice și optice	3 866	4 148	107,3	6,8	6,7
Echipamente electrice	6 340	7 060	111,4	11,1	11,4
Mașini, utilaje și echipamente	5 297	5 865	110,7	9,3	9,5
Autovehicule de transport rutier	12 677	14 266	112,5	22,2	23,1
Alte mijloace de transport	1 131	837	74,0	2,0	1,4
Mobilă	2 119	2 210	104,3	3,7	3,6
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	280	233	83,4	0,5	0,4
Alte produse neclasificate în altă parte	812	936	115,3	1,4	1,5
Merchandise** – export net	4	69	-	0,0	0,1

*) grupare pe baza „Clasificării produselor și serviciilor asociate activităților” (CPA 2015)

**) bunuri cumpărate de rezidenți de la nerezidenți și vândute ulterior altor nerezidenți, fără ca bunurile să se deplaseze pe teritoriul țării (sursa: BNR)

Sursa: INS, calcule BNR

Din punctul de vedere al utilizării bunurilor exportate (Tabel 6), în anul 2018 cele mai multe exporturi, respectiv 62,6 la sută din total, au constat în bunuri destinate consumului intermediar (în special subansamble, piese și accesorii, materii prime brute și materii prime cu grad redus de prelucrare destinate industriei). O pătrime din exporturile anului 2018 au fost destinate consumului final (automobile, confecții, încălțăminte, produse farmaceutice), iar aproximativ 12 la sută au reprezentat bunuri de capital (turbocompresoare, indicatoare de viteză, aparate hidraulice, aparate electrice, pompe pentru lichide, mașini și aparate, componente electronice).

Tabel 6. Exportul de bunuri pe stadii de producție*

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2017	2018	2018/2017	2017	2018
Total	57 189	61 819	108,1	100,0	100,0
Mărfuri generale	57 185	61 750	108,0	100,0	99,9
1. Bunuri intermediare	36 567	38 712	105,9	63,9	62,6
Alimente și băuturi pentru industrie	3 112	3 039	97,7	5,4	4,9
Alte produse prelucrate pentru industrie	13 887	15 198	109,4	24,3	24,6
Combustibili și lubrifianți	1 381	1 505	109,0	2,4	2,4
Subansamble, piese și accesorii	18 187	18 970	104,3	31,8	30,7
2. Bunuri de capital	7 110	7 502	105,5	12,4	12,1
Bunuri de capital (exclusiv materiale de transport)	6 414	7 165	111,7	11,2	11,6
Echipament de transport	696	337	48,4	1,2	0,5
3. Bunuri de consum	13 452	15 431	114,7	23,5	25,0
Alimente și băuturi pentru consumul casnic	1 485	1 475	99,3	2,6	2,4
Automobile și echipamente de transport	3 229	4 899	151,7	5,6	7,9
Produse de uz casnic de folosință îndelungată	2 287	2 250	98,4	4,0	3,6
Confecții, încălțăminte, tricotate	2 782	2 902	104,3	4,9	4,7
Țigări, cosmetice, articole de igienă, produse farmaceutice	2 714	2 706	99,7	4,7	4,4
Carburanți	955	1 199	125,5	1,7	1,9
4. Bunuri necuprinse în altă parte	56	105	187,5	0,1	0,2
Merchandise** – export net	4	69	-	0,0	0,1

*) grupare ONU (din clasificarea comerțului exterior după Marile Categori Economiche)

**) bunuri cumpărate de rezidenți de la nerezidenți și vândute ulterior altor nerezidenți, fără ca bunurile să se deplaseze pe teritoriul țării (sursa: BNR)

Sursa: INS, calcule BNR

Structura exporturilor anului 2018 conform Nomenclatorului Combinat relevă faptul că trei grupe de mărfuri și-au majorat contribuția la export față de anul precedent (Tabel 7) – mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport (cu 0,7 puncte procentuale), produse minerale (cu 0,4 puncte procentuale) și metale comune (cu 0,2 puncte procentuale) și cinci grupe au înregistrat pierderi de pondere – produse agroalimentare (cu 0,7 puncte procentuale), textile, confecții, încălțăminte (cu 0,3 puncte procentuale), produse din lemn, hârtie (cu 0,3 puncte procentuale), produse chimice și plastice (cu 0,1 puncte procentuale) și alte mărfuri (cu 0,1 puncte procentuale).

Analizând grupele de mărfuri din Nomenclatorul Combinat la un nivel mai detaliat, se observă creșteri ale exportului în special la autoturisme, produse petroliere, tablouri, panouri, console, bunuri pentru construcții (Tabel 8). Creșterea valorii exportului a fost influențată pozitiv de majorarea prețurilor, în special la autoturisme și produse petroliere, care au adus exportului total un surplus de peste 1 miliard de euro.

Tabel 7. Exportul de bunuri pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2017	2018	2018/2017	2017	2018
Bunuri	57 189	61 819	108,1	100,0	100,0
Mărfuri generale	57 185	61 750	108,0	100,0	99,9
Produse agroalimentare	6 359	6 459	101,6	11,1	10,4
Produse minerale	2 471	2 893	117,1	4,3	4,7
Produse chimice și plastice	5 522	5 928	107,4	9,7	9,6
Produse din lemn, hârtie	2 122	2 124	100,1	3,7	3,4
Textile, confecții, încălțăminte	2 933	2 956	100,8	5,1	4,8
Metale comune	5 185	5 774	111,4	9,1	9,3
Mașini, aparate, echipamente, mijloace de transport	26 994	29 612	109,7	47,2	47,9
Alte mărfuri	5 599	6 004	107,2	9,8	9,7
Merchanting* – export net	4	69	-	0,0	0,1

*) bunuri cumpărate de rezidenți de la nerezidenți și vândute ulterior altor nerezidenți, fără ca bunurile să se deplaseze pe teritoriul țării (sursa: BNR)
Sursa: INS, calcule BNR

Tabel 8. Principalele categorii de mărfuri care au înregistrat creșteri ale exportului în anul 2018

	milioane euro			
	Valoarea exportului în 2018	Creștere / scădere față de anul 2017	Influențe din volum*	Influențe din preț*
Autoturisme	4 648	1 593	883	710
Produse petroliere	2 274	420	97	323
Tablouri, panouri, console, pupitre, dulapuri și alte asemenea	1 922	331	142	188
Porumb	876	134	173	-40
Construcții și părți de construcții	389	129	64	65
Motoare cu piston alternativ sau rotativ, cu aprindere prin scânteie	766	115	96	19
Unelte pneumatice, hidraulice sau cu motor	283	109	78	31
Motoare și generatoare electrice, cu excepția grupurilor electrogene	345	107	113	-6
Semințe de floarea-soarelui	643	105	164	-59

*) inclusiv modificările de structură; grupare pe baza datelor privind valoarea și cantitatea bunurilor exportate conform clasificării „Nomenclatorul Combinat” la nivel de 6 cifre
Sursa: INS, calcule BNR

b) Orientarea geografică a exportului de bunuri

Exportul intracomunitar s-a cifrat în anul 2018 la 46 996 milioane euro, în creștere cu 10,2 la sută față de anul precedent (Tabel 9). Ponderea exportului intracomunitar în total exporturi a fost de 76 la sută, în creștere cu 1,5 puncte procentuale comparativ cu anul 2017, majorarea acesteia provenind în special din exportul către Germania, Italia, Franța, Ungaria, Marea Britanie și Polonia.

Tabel 9. Exportul de bunuri pe grupe de țări

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2017	2018	2018/2017	2017	2018
Total	57 189	61 819	108,1	100,0	100,0
1. Export intracomunitar, din care:	42 628	46 996	110,2	74,5	76,0
1.1. Zona euro, din care:	30 957	34 055	110,0	54,1	55,1
Germania	12 993	14 131	108,8	22,7	22,9
Italia	5 047	5 744	113,8	8,8	9,3
Franța	3 896	4 495	115,4	6,8	7,3
1.2. Extra zona euro, din care:	11 671	12 941	110,9	20,4	20,9
Ungaria	2 776	3 114	112,2	4,9	5,0
Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord	2 176	2 528	116,2	3,8	4,1
Bulgaria	2 061	2 165	105,0	3,6	3,5
Polonia	1 942	2 108	108,5	3,4	3,4
2. Export extracomunitar, din care:	14 561	14 823	101,8	25,5	24,0
Turcia	2 085	1 975	94,7	3,6	3,2
Statele Unite ale Americii	1 056	1 287	121,9	1,8	2,1
Federația Rusă	1 105	1 077	97,5	1,9	1,7
Egipt	445	669	150,3	0,8	1,1
Republica Moldova	835	986	118,1	1,5	1,6
China	738	745	100,9	1,3	1,2
Republica Serbia	736	729	99,0	1,3	1,2
Ucraina	329	348	105,8	0,6	0,6

Sursa: INS, calcule BNR

Exportul cu destinația Uniunea Europeană a consemnat majorări la toate grupele de mărfuri (Tabel 10), două dintre acestea mărindu-și contribuția la exportul intracomunitar în anul 2018 – mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport (cu 1,1 puncte procentuale) și metale comune (cu 0,2 puncte procentuale).

Tabel 10. Exportul de bunuri către Uniunea Europeană pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2017	2018	2018/2017	2017	2018
Bunuri	42 628	46 996	110,2	100,0	100,0
Mărfuri generale	42 625	46 960	110,2	100,0	99,9
Produse agroalimentare	4 195	4 474	106,7	9,8	9,5
Produse minerale	1 095	1 123	102,6	2,6	2,4
Produse chimice și plastice	3 925	4 295	109,4	9,2	9,1
Produse din lemn, hârtie	1 162	1 220	105,0	2,7	2,6
Textile, confecții, încălțăminte	2 586	2 601	100,6	6,1	5,5
Metale comune	3 706	4 200	113,3	8,7	8,9
Mașini, aparate, echipamente, mijloace de transport	21 385	24 097	112,7	50,2	51,3
Alte mărfuri	4 571	4 950	108,3	10,7	10,5
Merchanting* – export net	3	36	-	0,0	0,1

*) bunuri cumpărate de rezidenți de la nerezidenți și vândute ulterior altor nerezidenți, fără ca bunurile să se deplaseze pe teritoriul țării (sursa: BNR)

Sursa: INS, calcule BNR

Exportul de bunuri extracomunitare a însumat 14 823 milioane euro, mai mult cu 1,8 la sută față de anul 2017, având o pondere de 24 la sută în exporturile de bunuri totale, inferioară cu 1,5 puncte procentuale celei din anul 2017.

Principalele 10 țări partenere la export, reprezentând 65,1 la sută din exportul total al anului 2018, au fost: Germania (22,9 la sută din total exporturi), Italia (9,3 la sută), Franța (7,3 la sută), Ungaria (5 la sută), Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord (4,1 la sută), Bulgaria (3,5 la sută), Polonia (3,4 la sută), Spania (3,3 la sută), Cehia (3,2 la sută) și Turcia (3,2 la sută).

Structura și orientarea geografică a importului de bunuri

a) Structura importului de bunuri

În anul 2018, majoritatea bunurilor importate au reprezentat produse ale industriei prelucrătoare (90,6 la sută din importurile totale, proporție comparabilă cu cea înregistrată în anul anterior) – Tabel 11, constând în principal în autovehiculele de transport rutier (10,9 la sută din importul total), mașini, utilaje și echipamente (10,2 la sută), calculatoare și produse electronice (9,2 la sută), echipamente electrice (8,7 la sută), substanțe și produse chimice (8,5 la sută), produse metalurgice (6,1 la sută).

Tabel 11. Importul de bunuri pe activități ale economiei de proveniență*

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2017	2018	2018/2017	2017	2018
Total	69 395	76 624	110,4	100,0	100,0
Agricultură, silvicultură, pescuit	2 503	2 211	88,3	3,6	2,9
Industria extractivă	3 341	4 396	131,6	4,8	5,7
Industria prelucrătoare, din care:	62 974	69 452	110,3	90,7	90,6
Produse alimentare	4 217	4 467	105,9	6,1	5,8
Produse ale industriei textile	2 030	2 073	102,1	2,9	2,7
Articole de îmbrăcăminte	1 229	1 381	112,4	1,8	1,8
Piei și produse din piele	1 265	1 359	107,4	1,8	1,8
Hârtie și produse din hârtie	1 167	1 218	104,4	1,7	1,6
Produse de cocserie; produse obținute din prelucrarea țițeiului	1 707	1 942	113,8	2,5	2,5
Substanțe și produse chimice	6 192	6 493	104,9	8,9	8,5
Produse farmaceutice de bază și preparate farmaceutice	2 963	2 994	101,1	4,3	3,9
Produse din cauciuc și mase plastice	3 322	3 585	107,9	4,8	4,7
Produse ale industriei metalurgice	4 250	4 710	110,8	6,1	6,1
Produse ale industriei construcțiilor metalice	3 264	3 586	109,9	4,7	4,7
Calculatoare și produse electronice și optice	6 509	7 061	108,5	9,4	9,2
Echipamente electrice	6 072	6 633	109,2	8,7	8,7
Mașini, utilaje și echipamente	6 970	7 780	111,6	10,0	10,2
Autovehicule de transport rutier	6 853	8 382	122,3	9,9	10,9
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	191	152	79,6	0,3	0,2
Alte produse neclasificate în altă parte	386	413	107,0	0,6	0,5

*) grupare pe baza „Clasificării produselor și serviciilor asociate activităților” (CPA 2015)

Sursa: INS, calcule BNR

Clasificarea importurilor de bunuri pe stadii de producție (Tabel 12) relevă ponderea dominantă (aproximativ 60 la sută din importul total) a bunurilor intermediare, reprezentate în special de materii prime cu grad redus de prelucrare destinate industriei, subansamble, piese și accesorii, combustibili și lubrifianți. Bunurile de consum (țigări, cosmetice, articole de igienă, produse farmaceutice, alimente și băuturi, confecții, încălțăminte) au reprezentat aproximativ o pătrime din totalul importurilor, iar bunurile de capital 14,5 la sută (instalații telefonice, calculatoare, aparatură video și audio).

Tabel 12. Importul de bunuri pe stadii de producție*

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2017	2018	2018/2017	2017	2018
Total	69 395	76 624	110,4	100,0	100,0
1. Bunuri intermediare	41 456	45 925	110,8	59,7	59,9
Alimente și băuturi pentru industrie	1 197	1 036	86,5	1,7	1,4
Alte produse prelucrate pentru industrie	21 943	23 261	106,0	31,6	30,4
Combustibili și lubrifianți	4 778	5 957	124,7	6,9	7,8
Subansamble, piese și accesorii	13 538	15 671	115,8	19,5	20,5
2. Bunuri de capital	9 983	11 133	111,5	14,4	14,5
Bunuri de capital (exclusiv materiale de transport)	8 763	9 722	110,9	12,6	12,7
Echipament de transport	1 220	1 411	115,7	1,8	1,8
3. Bunuri de consum	17 936	19 512	108,8	25,8	25,5
Alimente și băuturi pentru consumul casnic	4 595	4 887	106,4	6,6	6,4
Automobile și alte echipamente pentru transport	2 007	2 182	108,7	2,9	2,8
Produse de uz casnic de folosință îndelungată	1 615	1 711	105,9	2,3	2,2
Confecții, încălțăminte, tricotate	3 770	4 175	110,7	5,4	5,4
Țigări, cosmetice, articole de igienă, produse farmaceutice	5 331	5 672	106,4	7,7	7,4
Carburanți	64	62	96,9	0,1	0,1
Bunuri cu natură necunoscută	554	823	148,6	0,8	1,1
4. Bunuri necuprinse în altă parte	20	54	270,0	0,0	0,1

*) grupare ONU (din clasificarea comerțului exterior după Marile Categori Economiche)
Sursa: INS, calcule BNR

Conform Nomenclatorului Combinat, importul de bunuri a fost reprezentat în proporție de peste 75 la sută de patru grupe de mărfuri: mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport; produse chimice și plastice; metale comune; produse agroalimentare (Tabel 13). Comparativ cu anul 2017, patru grupe de mărfuri și-au majorat ponderea în importul total, înregistrând creșteri cuprinse între 0,1 puncte procentuale și 0,8 puncte procentuale: mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport; produse minerale; metale comune și alte mărfuri.

Tabel 13. Importul de bunuri (FOB) pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2017	2018	2018/2017	2017	2018
Total	69 395	76 624	110,4	100,0	100,0
Produse agroalimentare	7 299	7 551	103,5	10,5	9,9
Produse minerale	4 975	6 168	124,0	7,2	8,0
Produse chimice și plastice	12 162	12 729	104,7	17,5	16,6
Produse din lemn, hârtie	1 700	1 819	107,0	2,4	2,4
Textile, confecții, încălțăminte	4 248	4 484	105,6	6,1	5,9
Metale comune	7 385	8 188	110,9	10,6	10,7
Mașini, aparate, echipamente, mijloace de transport	26 085	29 233	112,1	37,6	38,2
Alte mărfuri	5 541	6 452	116,4	8,0	8,4

Sursa: INS, calcule BNR

Analiza influențelor volumului mărfurilor importate și ale prețurilor asupra creșterii valorii importului pe categorii de mărfuri cu granularitate mai mare relevă o influență mai semnificativă a prețurilor, în special la țigetei brut (în corelație cu evoluția prețurilor internaționale), părți și accesorii de autovehicule și produse petroliere (Tabel 14).

Tabel 14. Principalele grupe de mărfuri care au înregistrat creșteri ale importului în anul 2018

	milioane euro			
	Valoarea importului în 2018	Creștere / scădere față de 2017	Influențe din volum*	Influențe din preț*
Țigetei brut	3 298	814	164	651
Părți și accesorii de autovehicule	3 699	806	285	522
Produse petroliere	1 393	196	-27	224
Autoturisme	2 163	172	124	49
Circuite integrate electronice	1 175	154	49	104
Aparate telefonice	1 681	144	90	54
Gaz de sondă și alte hidrocarburi gazoase	412	136	61	74
Șuruburi, piulițe și alte asemenea	487	121	75	46
Tablouri, panouri, console, pupitre, dulapuri și alte asemenea	378	114	44	70
Motoare cu piston, cu aprindere prin compresie (motoare diesel)	432	90	23	67

*) inclusiv modificările de structură; grupare pe baza datelor privind valoarea și cantitatea bunurilor importate conform clasificării „Nomenclatorul Combinat” la nivel de 6 cifre

Sursa: INS, calcule BNR

b) Orientarea geografică a importului de bunuri

Importul intracomunitar s-a cifrat în anul 2018 la 57 618 milioane euro, în creștere cu 9,1 la sută față de anul precedent (Tabel 15). Ponderea importului intracomunitar în importurile totale de bunuri s-a redus cu 0,9 puncte procentuale față de anul 2017, ajungând la 75,2 la sută, scăderea consemnându-se în special pe relația cu Italia, Ungaria și Franța.

Tabel 15. Importul de bunuri FOB pe grupe de țări

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2017	2018	2018/2017	2017	2018
Total	69 395	76 624	110,4	100,0	100,0
1. Import intracomunitar, din care:	52 815	57 618	109,1	76,1	75,2
1.1. Zona euro, din care:	36 735	40 297	109,7	52,9	52,6
Germania	13 682	15 422	112,7	19,7	20,1
Italia	6 007	6 314	105,1	8,7	8,2
Franța	3 649	3 878	106,3	5,3	5,1
Olanda	2 941	3 151	107,1	4,2	4,1
1.2. Extra zona euro, din care:	16 080	17 321	107,7	23,2	22,6
Ungaria	5 470	5 570	101,8	7,9	7,3
Polonia	3 958	4 428	111,9	5,7	5,8
Cehia	2 090	2 313	110,7	3,0	3,0
Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord	1 605	1 810	112,8	2,3	2,4
2. Import extracomunitar, din care:	16 580	19 006	114,6	23,9	24,8
R.P. Chineză	3 594	4 145	115,3	5,2	5,4
Turcia	2 817	3 369	119,6	4,1	4,4
Federația Rusă	2 274	2 860	125,8	3,3	3,7
Kazahstan	1 023	1 233	120,5	1,5	1,6
Statele Unite ale Americii	856	760	88,8	1,2	1,0
Republica Serbia	472	621	131,6	0,7	0,8
Ucraina	587	581	99,0	0,8	0,8
Coreea de Sud	393	384	97,7	0,6	0,5

Sursa: INS, calcule BNR

Importul din Uniunea Europeană a înregistrat creșteri de pondere la două grupe de mărfuri: mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport și alte mărfuri (Tabel 16).

Tabel 16. Importul de bunuri (FOB) din Uniunea Europeană pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2017	2018	2018/2017	2017	2018
Total	52 815	57 618	109,1	100,0	100,0
Produse agroalimentare	6 133	6 406	104,5	11,6	11,1
Produse minerale	1 116	1 222	109,5	2,1	2,1
Produse chimice și plastice	10 194	10 732	105,3	19,3	18,6
Produse din lemn, hârtie	1 298	1 387	106,9	2,5	2,4
Textile, confecții, încălțăminte	3 265	3 399	104,1	6,2	5,9
Metale comune	5 505	6 005	109,1	10,4	10,4
Mașini, aparate, echipamente, mijloace de transport	20 913	23 408	111,9	39,6	40,6
Alte mărfuri	4 391	5 059	115,2	8,3	8,8

Sursa: INS, calcule BNR

Valoarea importului extracomunitar a fost de 19 006 milioane euro, în creștere cu 14,6 la sută față de valoarea înregistrată în anul 2017, având o pondere de 24,8 la sută în importurile totale de bunuri, mai mult cu 0,9 puncte procentuale față de 2017.

Principalele 10 țări partenere la import în anul 2018 (reprezentând 67,4 la sută din total importuri) au fost: Germania (20,1 la sută), Italia (8,2 la sută), Ungaria (7,3 la sută), Polonia (5,8 la sută), China (5,4 la sută), Franța (5,1 la sută), Turcia (4,4 la sută), Olanda (4,1 la sută), Federația Rusă (3,7 la sută) și Austria (3,3 la sută).

Balanța resurselor energetice

Balanța resurselor energetice s-a încheiat în anul 2018 cu un sold negativ de 2 985 milioane euro, în creștere cu 34,2 la sută față de anul precedent (Tabel 17). Ca pondere în deficitul balanței bunurilor, importul net de resurse energetice s-a majorat de la 18,2 la sută în 2017 la 20,2 la sută în 2018. Cea mai mare contribuție la deficitul balanței energetice a continuat să o aducă țițeiul brut, care a înregistrat un import net de 3 292 milioane euro.

Tabel 17. Exportul și importul (FOB) de produse energetice

	Export		Import		Import net (-)/ Export net (+)	
					milioane euro	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Total	2 377	2 770	4 601	5 755	-2 224	-2 985
Gaze naturale	5	6	210	337	-205	-331
Energie electrică	272	228	179	143	93	85
Combustibili minerali	227	256	532	584	-305	-328
Țiței brut	19	6	2 484	3 298	-2 465	-3 292
Produse petroliere	1 854	2 274	1 196	1 393	658	881

Sursa: INS, calcule BNR

Exportul de produse energetice s-a cifrat la 2 770 milioane euro¹⁶, în creștere cu 16,5 la sută față de anul 2017, respectiv cu 393 milioane euro. Peste 80 la sută din creșterea exportului de produse energetice au provenit din majorarea prețului internațional al produselor petroliere (Tabel 18). Importul de produse energetice a fost de 5 755 milioane euro, cu 25,1 la sută mai mult decât în anul 2017, creșterea valorică fiind de 1 154 milioane euro¹⁷. Mai mult de jumătate din această creștere a fost determinată de majorarea prețului internațional al petrolului.

¹⁶ Reprezentând 4,5 la sută din exportul total de bunuri, comparativ cu 4,2 la sută în anul 2017.

¹⁷ Ca pondere în importul total de bunuri, importul de resurse energetice s-a majorat de la 6,6 la sută în 2017 la 7,5 la sută în 2018.

Tabel 18. Influențe din volum și din preț asupra exportului și importului de resurse energetice în anul 2018

	milioane euro				milioane euro			
	%				%			
	Pondere în exportul de resurse energetice în 2018	Creștere / descreștere față de 2017	Influențe din volum*	Influențe din preț*	Pondere în importul de resurse energetice în 2018	Creștere / descreștere față de 2017	Influențe din volum*	Influențe din preț*
Total	100,0	393	28	365	100,0	1 154	158	996
Gaze naturale	0,2	1	0	1	5,9	127	56	71
Energie electrică	8,2	-44	-44	0	2,5	-36	-35	-1
Combustibili minerali	9,2	29	-11	40	10,1	52	0	52
Țiței brut	0,2	-13	-14	1	57,3	814	164	650
Produse petroliere	82,2	420	97	323	24,2	197	-27	224

*) inclusiv modificările de structură
Sursa: INS, calcule BNR

Gradul de acoperire a importului de resurse energetice prin exportul de astfel de produse s-a redus cu 3,6 puncte procentuale, până la 48,1 la sută.

1.1.2. Balanța serviciilor

Balanța serviciilor a înregistrat în anul 2018 un excedent de 8 360 milioane euro (4,1 la sută din PIB), comparativ cu 8 187 milioane euro (4,4 la sută din PIB) în anul precedent, pe fondul majorării încasărilor din servicii de transport rutier de mărfuri, servicii informatice, servicii de consultanță profesională și managerială (Tabel 19).

Tabel 19. Balanța serviciilor

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2017	2018	2018/2017	2017	2018
Credit	21 731	23 793	109,5	100,0	100,0
Prelucrarea bunurilor	2 999	2 936	97,9	13,8	12,3
Transport	6 425	6 912	107,6	29,6	29,1
Turism-călătorii	2 711	2 877	106,1	12,5	12,1
Servicii de comunicații, informatice și informaționale	4 008	4 797	119,7	18,4	20,2
Consultanță profesională	1 909	2 179	114,1	8,8	9,2
Alte servicii	3 679	4 092	111,2	16,9	17,2
Debit	13 544	15 433	113,9	100,0	100,0
Prelucrarea bunurilor	193	182	94,3	1,4	1,2
Transport	2 437	2 932	120,3	18,0	19,0
Turism-călătorii	3 854	4 522	117,3	28,5	29,3
Servicii de comunicații, informatice și informaționale	1 916	2 089	109,0	14,1	13,5
Consultanță profesională	1 318	1 373	104,2	9,7	8,9
Alte servicii	3 826	4 335	113,3	28,2	28,1
Sold	8 187	8 360	102,1		
Prelucrarea bunurilor	2 806	2 754	98,1		
Transport	3 988	3 980	99,8		
Turism-călătorii	-1 143	-1 645	143,9		
Servicii de comunicații, informatice și informaționale	2 092	2 708	129,4		
Consultanță profesională	591	806	136,4		
Alte servicii	-147	-243	165,3		

Exportul de servicii a totalizat 23 793 milioane euro (în creștere cu 9,5 la sută față de anul 2017), aproximativ jumătate din acestea provenind, ca și în anul precedent, din servicii de transport (majoritar din transport auto de mărfuri) și servicii de comunicații, informatice și informaționale. Peste 80 la sută din încasările din servicii au provenit din state membre ale UE, pe primele locuri situându-se Germania, Italia, Marea Britanie, Franța și Olanda (Tabel 20).

Tabel 20. Exportul de servicii pe grupe de țări

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2017	2018	2018/2017	2017	2018
Total	21 731	23 793	109,5	100,0	100,0
1. Export intracomunitar, din care:	17 607	19 392	110,1	81,0	81,5
1.1. Zona euro, din care:	13 997	15 237	108,9	64,4	64,0
Germania	3 724	4 293	115,3	17,1	18,0
Italia	2 472	2 439	98,7	11,4	10,3
Franța	1 992	2 027	101,8	9,2	8,5
Olanda	1 307	1 605	122,8	6,0	6,7
Austria	1 245	1 363	109,5	5,7	5,7
Belgia	1 030	1 114	108,2	4,7	4,7
1.2. Extra zona euro, din care:	3 610	4 155	115,1	16,6	17,5
Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord	1 760	2 072	117,7	8,1	8,7
Ungaria	528	551	104,4	2,4	2,3
Bulgaria	346	375	108,4	1,6	1,6
Danemarca	276	308	111,6	1,3	1,3
Polonia	273	345	126,4	1,3	1,5
2. Export extracomunitar, din care:	4 124	4 401	106,7	19,0	18,5
Statele Unite ale Americii	1 373	1 634	119,0	6,3	6,9
Elveția	849	832	98,0	3,9	3,5
Israel	194	198	102,1	0,9	0,8
Canada	156	192	123,1	0,7	0,8
Singapore	130	181	139,2	0,6	0,8
Turcia	205	140	68,3	0,9	0,6
Republica Moldova	81	84	103,7	0,4	0,4

Importul de servicii s-a ridicat la 15 433 milioane euro (mai mare cu 13,9 la sută față de anul anterior), serviciile de turism-călătorii și serviciile diverse (întreținere și reparații, servicii de construcții, financiare, de asigurare, taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale, servicii de cercetare și dezvoltare, servicii tehnice și comerciale) deținând împreună aproape 57 la sută din total. Plățile pentru servicii prezintă o structură geografică similară celei a încasărilor, aproape 83 la sută rezultând din tranzacții în interiorul Uniunii Europene, preponderent cu Germania, Marea Britanie, Italia, Franța, Austria și Olanda (Tabel 21).

Tabel 21. Importul de servicii pe grupe de țări

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2017	2018	2018/2017	2017	2018
Total	13 544	15 433	113,9	100,0	100,0
1. Import intracomunitar, din care:	11 051	12 759	115,5	81,6	82,7
1.1. Zona euro, din care:	8 265	9 376	113,4	61,0	60,8
Germania	2 414	2 830	117,2	17,8	18,3
Italia	1 034	1 152	111,4	7,6	7,5
Franța	994	1 144	115,1	7,3	7,4
Austria	849	917	108,0	6,3	5,9
Olanda	642	797	124,1	4,7	5,2
Spania	470	510	108,5	3,5	3,3
Belgia	485	473	97,5	3,6	3,1
1.2. Extra zona euro, din care:	2 786	3 383	121,4	20,6	21,9
Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord	1 109	1 354	122,1	8,2	8,8
Ungaria	593	716	120,7	4,4	4,6
Bulgaria	294	364	123,8	2,2	2,4
Polonia	255	316	123,9	1,9	2,0
Danemarca	111	123	110,8	0,8	0,8
2. Import extracomunitar, din care:	2 493	2 674	107,3	18,4	17,3
Statele Unite ale Americii	638	651	102,0	4,7	4,2
Elveția	432	436	100,9	3,2	2,8
Canada	196	234	119,4	1,4	1,5
Turcia	201	249	123,9	1,5	1,6
Republica Moldova	111	134	120,7	0,8	0,9

1.2. Balanța veniturilor primare

Balanța veniturilor primare s-a încheiat în anul 2018 cu un deficit de 3 767 milioane euro, adâncirea cu 41,2 la sută față de anul anterior fiind determinată de veniturile din investiții, care au înregistrat o majorare a deficitului cu 14,4 la sută (până la 8 150 milioane euro; Tabel 22). Ca pondere în PIB, deficitul balanței veniturilor primare s-a majorat cu 0,5 puncte procentuale față de anul 2017, până la 1,9 la sută. Deficitul veniturilor primare a fost limitat de excedentele înregistrate de componentele remunerarea salariaților (care însumează veniturile obținute din activități prestate pe baza unui angajament de muncă cu durată mai mică de 1 an) și alte venituri primare (subvenții mai mari de la Uniunea Europeană). Excedentul componentei remunerarea salariaților (2 842 milioane euro) și cel al poziției alte venituri primare (1 541 milioane euro) s-au menținut foarte aproape de nivelurile înregistrate în anul precedent.

În anul 2018, veniturile din investiții au continuat să-și adâncească deficitul, în special în contextul amplificării deficitului veniturilor din investiții directe. Acesta din urmă s-a majorat cu 15,2 la sută, ajungând la 6 743 milioane euro, pe fondul intensificării procesului de reinvestire a profitului. Veniturile din investiții de portofoliu au înregistrat un deficit de 1 085 milioane euro, mai mare decât cel din anul 2017 cu 19,8 la sută, cea mai consistentă componentă fiind reprezentată de veniturile obținute de nerezidenți din participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții. Deficitul

poziției „venituri din alte investiții” a scăzut cu 5,8 la sută, până la 580 milioane euro, ca rezultat cumulat al majorării încasărilor din dobânzi și al reducerii plăților în contul dobânzilor datorate pentru împrumuturile externe.

Tabel 22. Balanța veniturilor primare

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2017	2018	2018/2017	2017	2018
Credit	5 241	5 271	100,6	100,0	100,0
Remunerarea salariaților	2 965	2 946	99,4	56,6	55,9
Venituri din investiții	465	539	115,9	8,9	10,2
Venituri din investiții directe	62	89	143,5	1,2	1,7
Venituri din investiții de portofoliu	114	134	117,5	2,2	2,5
Venituri din alte investiții – dobânzi	35	58	165,7	0,7	1,1
Venituri din active de rezervă	254	258	101,6	4,8	4,9
Alte venituri primare	1 811	1 786	98,6	34,6	33,9
Debit	7 909	9 038	114,3	100,0	100,0
Remunerarea salariaților	93	104	111,8	1,2	1,2
Venituri din investiții	7 587	8 689	114,5	95,9	96,1
Venituri din investiții directe	5 916	6 832	115,5	74,8	75,6
Venituri din investiții de portofoliu	1 020	1 219	119,5	12,9	13,5
Venituri din alte investiții – dobânzi	651	638	98,0	8,2	7,1
Venituri din active de rezervă	-	-	-	-	-
Alte venituri primare	229	245	107,0	2,9	2,7
Sold	-2 668	-3 767	141,2		
Remunerarea salariaților	2 872	2 842	99,0		
Venituri din investiții	-7 122	-8 150	114,4		
Venituri din investiții directe	-5 854	-6 743	115,2		
Venituri din investiții de portofoliu	-906	-1 085	119,8		
Venituri din alte investiții – dobânzi	-616	-580	94,2		
Venituri din active de rezervă	254	258	101,6		
Alte venituri primare	1 582	1 541	97,4		

1.3. Balanța veniturilor secundare

Balanța veniturilor secundare a consemnat în anul 2018 un excedent de 1 252 milioane euro, cu 14,8 la sută sub nivelul anului precedent, în principal ca efect al diminuării volumului transferurilor curente primite de administrația publică și al creșterii contribuțiilor plătite către bugetul UE (Tabel 23).

Balanța veniturilor secundare ale administrației publice s-a încheiat cu un deficit de 528 milioane euro, comparativ cu 313 milioane euro în anul 2017, în condițiile reducerii cu aproximativ 15 la sută a influxurilor de fonduri europene de natura transferurilor curente¹⁸, în special din Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR). Fondurile europene primite de România de la bugetul Uniunii Europene în anul 2018, înregistrate sub formă de transferuri curente ale

¹⁸ Transferurile curente includ fonduri europene altele decât cele sub formă de subvenții (incluse în venituri primare) sau decât cele care au ca destinație formarea brută de capital fix (incluse în transferuri de capital).

administrației publice, au totalizat 922 milioane euro¹⁹, sumă provenită în proporție de aproape 80 la sută din Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală și din Fondul Social European (FSE), diferența fiind reprezentată de venituri secundare diverse. Contribuțiile la bugetul Uniunii Europene determinate pe baza venitului național brut și a taxei pe valoarea adăugată au însumat 1 463 milioane euro, față de 1 305 milioane euro în anul 2017.

Tabel 23. Balanța veniturilor secundare

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2017	2018	2018/2017	2017	2018
Credit	4 540	4 399	96,9	100,0	100,0
Administrația publică	1 135	972	85,6	25,0	22,1
Alte sectoare	3 405	3 427	100,6	75,0	77,9
Debit	3 071	3 147	102,5	100,0	100,0
Administrația publică	1 448	1 500	103,6	47,2	47,7
Alte sectoare	1 623	1 647	101,5	52,8	52,3
Sold	1 469	1 252	85,2		
Administrația publică	-313	-528	168,7		
Alte sectoare	1 782	1 780	99,9		

Balanța veniturilor secundare private a înregistrat un excedent de 1 780 milioane euro, aproximativ egal cu cel al anului 2017. Remiterile lucrătorilor români din străinătate s-au situat cu 5,5 la sută peste nivelul înregistrat în 2017, în condițiile menținerii creșterii economice în țările care reprezintă destinații principale pentru lucrătorii români (Italia, Germania, Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, Spania, Franța).

2. CONTUL DE CAPITAL

Contul de capital a consemnat influxuri nete de 2 515 milioane euro, cu 13,4 la sută peste nivelul înregistrat în anul 2017 (Tabel 24), în condițiile în care majorarea volumului vânzărilor de certificate de emisie de dioxid de carbon a compensat trendul descrescător al intrărilor din fonduri europene de natura transferurilor de capital.

Tabel 24. Contul de capital

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2017	2018	2018/2017	2017	2018
Credit	2 250	2 580	114,7	100,0	100,0
Transferuri de capital	1 975	1 827	92,5	87,8	70,8
Administrația publică	1 953	1 753	89,8	86,8	67,9
Alte sectoare	22	74	336,4	1,0	2,9
Achiziția/vânzarea de active nefinanciare neproduse	275	753	273,8	12,2	29,2
Debit	32	65	203,1	100,0	100,0
Transferuri de capital	2	0	x	6,3	0,0

¹⁹ Sursa: Ministerul Finanțelor Publice.

continuare

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2017	2018	2018/2017	2017	2018
Administrația publică	0	0	x	0,0	0,0
Alte sectoare	2	0	x	6,3	0,0
Achiziția/vânzarea de active nefinanciare neproduse	30	65	216,7	93,8	100,0
Sold	2 218	2 515	113,4		
Transferuri de capital	1 973	1 827	92,6		
Administrația publică	1 953	1 753	89,8		
Alte sectoare	20	74	x		
Achiziția/vânzarea de active nefinanciare neproduse	245	688	280,8		

3. CONTUL FINANCIAR²⁰

În anul 2018, contul financiar a înregistrat intrări nete în valoare de 5 149 milioane euro, comparativ cu 3 121 milioane euro în anul precedent (Tabel 25), tendința fiind dată de temperarea ieșirilor nete de „alte investiții” sub formă de depozite și credite comerciale, de scăderea activelor de rezervă și de avansul influxurilor nete de investiții directe.

Tabel 25. Contul financiar

	milioane euro	
	2017	2018
Contul financiar	-3 121	-5 149
Achiziția netă de active	4 407	2 825
Acumularea netă de pasive	7 528	7 974
Investiții directe	-4 883	-4 945
Achiziția netă de active	350	1 259
Acumularea netă de pasive	5 233	6 204
Investiții de portofoliu	-2 987	-2 880
Achiziția netă de active	510	422
Acumularea netă de pasive	3 497	3 302
Derivate financiare	-71	85
Achiziția netă de active	-71	85
Alte investiții	4 397	3 362
Achiziția netă de active	3 195	1 830
Acumularea netă de pasive	-1 202	-1 532
Active de rezervă	424	-771
Achiziția netă de active	424	-771

Notă: Atât la achiziția netă de active, cât și la acumularea netă de pasive semnul (+) marchează creștere, iar semnul (-) scădere.

²⁰ Contul financiar include tranzacțiile externe cu active și pasive financiare, sintetizate în achiziția netă de active, respectiv acumularea netă de pasive. Diferența dintre achiziția netă de active și acumularea netă de pasive (net) are semnificația de influx net/intrare netă când are semnul minus (-), respectiv de ieșire netă, când are semnul plus (+).

Poziția „alte investiții” a consemnat o temperare a ieșirilor nete, determinată de retragerile de depozite ale rezidenților în străinătate și de reducerea pasivelor nete de natura creditelor comerciale.

Investițiile directe au înregistrat influxuri nete mai mari, sub forma participațiilor la capital, datorate inclusiv profitului reinvestit de nerezidenți în companiile investiție directă din România.

3.1. Investiții directe

În anul 2018, investițiile directe au înregistrat influxuri nete în valoare de 4 945 milioane euro, cu 1,3 la sută mai mult decât în anul 2017 (4 883 milioane euro; Tabel 26). Participațiile la capital, inclusiv profiturile reinvestite de companiile cu capital străin din România, reprezentate deopotrivă de instituții monetare financiare și de sectorul nebanca, au condus la majorarea investiției directe, practic fără aportul creditelor intragrup.

Tabel 26. Investiții directe

	milioane euro					
	2017			2018		
	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net
Total	350	5 233	-4 883	1 259	6 204	-4 945
Participații la capital	387	3 965	-3 578	478	5 531	-5 053
Participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	428	2 232	-1 804	470	2 958	-2 488
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0	148	-148	42	182	-140
Alte sectoare	428	2 084	-1 656	428	2 776	-2 348
Reinvestirea profiturilor	-41	1 733	-1 774	8	2 573	-2 565
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0	529	-529	5	663	-658
Alte sectoare	-41	1 204	-1 245	3	1 910	-1 907
Instrumente de natura datoriei	-37	1 268	-1 305	781	673	108
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0	-4	4	-1	-1	0
Alte sectoare*	-37	1 272	-1 309	782	674	108

*) societăți nefinanciare, societăți financiare nebanca, gospodării ale populației și organizații non-profit

Investițiile nerezidenților în România²¹ au totalizat 5 266 milioane euro (Tabel 27), rezultând din participații la capital (consolidate cu profit reinvestit net) în valoare de 5 546 milioane euro și din credite intragrup în valoare netă negativă de 280 milioane euro.

²¹ Pentru detalii suplimentare privind prezentarea investițiilor directe pe principiul direcțional, se poate consulta publicația *Investițiile străine directe în România* disponibilă pe [website-ul BNR](#).

Tabel 27. Investiții directe – principiul direcțional

milioane euro

	2017			2018		
	Credit	Debit	Net	Credit	Debit	Net
Total	43 839	38 955	4 884	51 276	46 331	4 945
Investiții ale rezidenților în străinătate	954	868	86	533	854	-321
Participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	28	459	-431	15	499	-484
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0	0	0	0	56	-56
Alte sectoare	28	459	-431	15	443	-428
Reinvestirea profiturilor	0	-42	42	0	8	-8
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0	0	0	0	5	-5
Alte sectoare	0	-42	42	0	3	-3
Instrumente de natura datoriei	926	451	475	518	347	171
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0	0	0	0	0	0
Alte sectoare	926	451	475	518	347	171
Investiții ale nerezidenților în România	42 885	38 087	4 798	50 743	45 477	5 266
Participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	4 046	1 810	2 236	5 778	2 804	2 974
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	202	54	148	476	279	197
Alte sectoare	3 844	1 756	2 088	5 302	2 525	2 777
Reinvestirea profiturilor	1 734	0	1 734	2 572	0	2 572
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	529	0	529	663	0	663
Alte sectoare	1 205	0	1 205	1 909	0	1 909
Instrumente de natura datoriei	37 105	36 277	828	42 393	42 673	-280
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0	5	-5	14	14	0
Alte sectoare	37 105	36 272	833	42 379	42 659	-280

Investițiile rezidenților în străinătate au însumat 321 milioane euro, fiind alcătuite din participații la capital (inclusiv profit reinvestit) în valoare de 493 milioane euro, diminuate cu rambursări de credite intragrup.

3.2. Investiții de portofoliu

Investițiile de portofoliu au înregistrat în anul 2018 influxuri nete de 2 880 milioane euro, comparativ cu 2 987 milioane euro în 2017 (Tabel 28), în condițiile restrângerii volumului participațiilor deținute de nerezidenți la capitalul companiilor autohtone.

Achiziția netă de active a însumat 422 milioane euro, cu aproximativ 17 la sută mai puțin față de volumul înregistrat în anul 2017, scăderea provenind din restrângerea plasamentelor companiilor nefinanciare rezidente în acțiuni ale fondurilor de investiții nerezidente.

Tabel 28. Investiții de portofoliu

	milioane euro					
	2017			2018		
	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net
Total	510	3 497	-2 987	422	3 302	-2 880
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	117	-61	178	-67	-408	341
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-2	83	-85	-43	-3	-40
Alte sectoare	119	-144	263	-24	-405	381
Instrumente de natura datoriei	393	3 558	-3 165	489	3 710	-3 221
Termen scurt	18	-24	42	234	-36	270
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0	0	0	14	0	14
Administrația publică	9	-24	33	113	-36	149
Alte sectoare	9	0	9	107	0	107
Termen lung	375	3 582	-3 207	255	3 746	-3 491
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-18	25	-43	119	-58	177
Administrația publică	22	3 554	-3 532	138	3 813	-3 675
Alte sectoare	371	3	368	-2	-9	7

Acumularea netă de pasive a fost de 3 302 milioane euro, cu 5,6 la sută sub nivelul anului anterior, reflectând reducerea participațiilor deținute de nerezidenți la capitalul companiilor autohtone. Efectul acestei scăderi asupra influxurilor nete de investiții de portofoliu a fost limitat de emisiunile de euroobligațiuni efectuate de Ministerul Finanțelor Publice, precum și de achiziționarea unor asemenea titluri de către nerezidenți, pe piața secundară. În anul 2018 au fost emise titluri de stat noi în valoare totală de 4,8 miliarde echivalent euro (în lunile februarie, iunie și octombrie) și au fost răscumpărate de pe piața externă titluri de stat în valoare de 1,7 miliarde echivalent euro în luna iunie.

3.3. Alte investiții

Poziția „alte investiții” a înregistrat în anul 2018 ieșiri nete în sumă de 3 362 milioane euro, în scădere cu 23,5 la sută față de valoarea ieșirilor din anul precedent (Tabel 29), rezultate din achiziții nete de active în valoare de 1 830 milioane euro și din acumulări nete de pasive în valoare negativă de 1 532 milioane euro.

Tabel 29. Alte investiții

	milioane euro					
	2017			2018		
	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net
Total, din care:	3 195	-1 202	4 397	1 830	-1 532	3 362
Participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu	4	0	4	8	0	8
Numerar și depozite	1 874	-1 140	3 014	458	-898	1 356
Banca centrală	618	-1	619	-375	2	-377
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	1 183	-1 182	2 365	1 286	-793	2 079
Administrația publică	0	44	-44	0	-107	107
Alte sectoare	73	-1	74	-453	0	-453
Împrumuturi	56	-1 490	1 546	-47	-1 636	1 589
Banca centrală	0	0	0	0	0	0
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-21	0	-21	-6	0	-6
Administrația publică	83	-1 354	1 437	-33	-1 839	1 806
Alte sectoare	-6	-136	130	-8	203	-211
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	73	4	69	41	10	31
Credite comerciale și avansuri	1 186	1 368	-182	1 379	1 051	328
Administrația publică	620	-9	629	1 003	6	997
Alte sectoare	566	1 377	-811	376	1 045	-669
Alte creanțe/angajamente externe	2	56	-54	-9	-59	50
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	5	68	-63	5	-69	74
Administrația publică	0	0	0	0	0	0
Alte sectoare	-3	-12	9	-14	10	-24

Achizițiile nete de active s-au restrâns față de anul anterior de la 3 195 milioane euro la 1 830 milioane euro, reflectând, în principal, retrageri ale depozitelor din străinătate ale rezidenților (Tabel 30).

Tabel 30. Alte investiții – achiziția netă de active

	milioane euro					
	2017			2018		
	Creștere de active	Scădere de active	Achiziția netă de active	Creștere de active	Scădere de active	Achiziția netă de active
Total, din care:	39 234	36 038	3 196	49 651	47 821	1 830
Participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu	4	0	4	8	0	8
Numerar și depozite	32 085	30 210	1 875	41 877	41 418	459
Banca centrală	2 036	1 419	617	1 930	2 305	-375
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	11 569	10 386	1 183	16 254	14 967	1 287
Administrația publică	17	17	0	19	19	0
Alte sectoare	18 463	18 388	75	23 674	24 127	-453
Împrumuturi	918	862	56	710	757	-47
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	698	719	-21	555	560	-5
Administrația publică	90	8	82	0	33	-33
Alte sectoare	130	135	-5	155	164	-9
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	187	114	73	173	132	41
Credite comerciale și avansuri	5 545	4 359	1 186	6 462	5 084	1 378
Administrația publică	727	107	620	1 087	85	1 002
Alte sectoare	4 818	4 252	566	5 375	4 999	376
Alte creanțe externe	495	493	2	421	430	-9
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	45	40	5	43	38	5
Administrația publică	0	0	0	0	0	0
Alte sectoare	450	453	-3	378	392	-14

Acumularea netă negativă de pasive s-a majorat ușor față de anul 2017 (de la 1 202 milioane euro la 1 532 milioane euro), ca efect al volumului mai mic al împrumuturilor contractate de administrația publică și al reducerii pasivelor nete de natura creditelor comerciale (Tabel 31).

Tabel 31. Alte investiții – acumularea netă de pasive

	milioane euro					
	2017			2018		
	Creștere de pasive	Scădere de pasive	Acumularea netă de pasive	Creștere de pasive	Scădere de pasive	Acumularea netă de pasive
Total	34 429	35 631	-1 202	36 008	37 540	-1 532
Numerar și depozite	15 063	16 203	-1 140	15 941	16 840	-899
Banca centrală	5 096	5 098	-2	4 961	4 959	2
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	8 500	9 682	-1 182	9 340	10 134	-794
Administrația publică	1 467	1 423	44	1 640	1 747	-107
Împrumuturi	10 391	11 882	-1 491	9 704	11 340	-1 636
Banca centrală	0	0	0	0	0	0

continuare

	milioane euro					
	2017			2018		
	Creștere de pasive	Scădere de pasive	Acumularea netă de pasive	Creștere de pasive	Scădere de pasive	Acumularea netă de pasive
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0	0	0	0	0	0
Administrația publică	652	2 007	-1 355	270	2 108	-1 838
Alte sectoare	9 739	9 875	-136	9 434	9 232	202
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	53	49	4	22	12	10
Credite comerciale și avansuri	7 776	6 408	1 368	8 314	7 263	1 051
Administrația publică	21	29	-8	87	81	6
Alte sectoare	7 755	6 379	1 376	8 227	7 182	1 045
Alte angajamente externe	1 146	1 089	57	2 027	2 085	-58
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	167	99	68	114	183	-69
Administrația publică	0	0	0	0	0	0
Alte sectoare	979	990	-11	1 913	1 902	11

În sinteză, în anul 2018, balanța de plăți a evidențiat un volum net de tranzacții cu active reale (reflectate în deficitul cumulat al contului curent și de capital) de 6 446 milioane euro, care are drept contrapartidă intrări de natura tranzacțiilor financiare (soldul contului financiar) în valoare de 5 149 milioane euro, diferența fiind reprezentată de erori și omisiuni.

B. Poziția investițională internațională a României

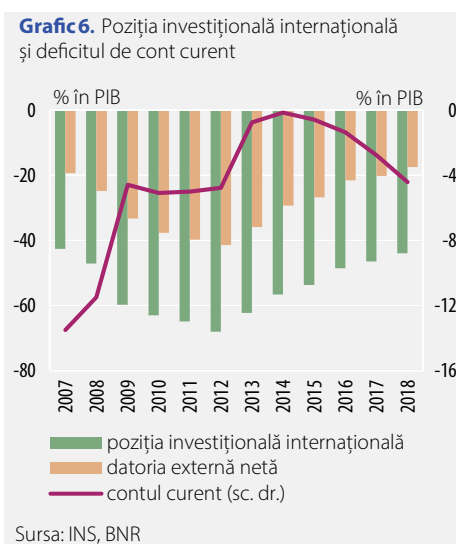
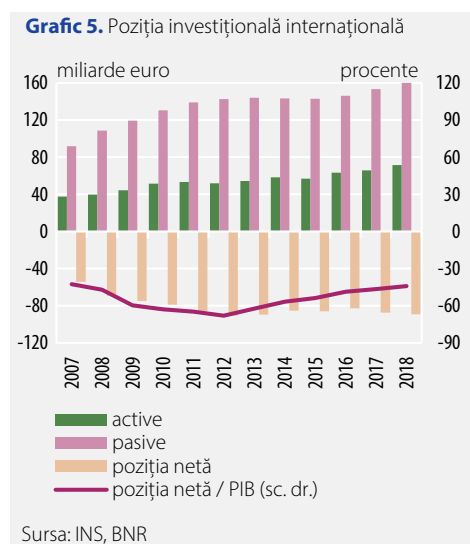
1. PREZENTARE GENERALĂ

Comparativ cu anul 2017, poziția investițională internațională netă a continuat să se deterioreze, ajungând la -89,3 miliarde euro la sfârșitul anului 2018 (Grafic 5).

În perioada 2007-2018, indicatorul a avut o evoluție negativă în termeni nominali, manifestând o tendință de dublare către anul 2012 comparativ cu 2007, și ulterior, una de ajustare, determinată, în principal, de reducerea datoriei externe nete. Creșterea robustă a produsului intern brut în perioada analizată a făcut ca rata poziției investiționale internaționale să-și reducă amplitudinea, tinzând către valoarea consemnată în anul 2007. În dinamică, structura netă a relevat contribuția majoră la poziția investițională a pasivelor externe de natura investiției directe (55,5 la sută din total, la finele anului 2018, în creștere cu 2 puncte procentuale față de 2017), determinând atenuarea unor potențiale vulnerabilități externe.

Dinamica poziției investiționale internaționale și a datoriei externe nete a fost însoțită de ajustarea majoră a deficitului de cont curent din perioada 2008-2009, urmată de o evoluție constantă a acestuia până în anul 2012 și apoi de diminuarea până la 0,2 la sută din PIB la sfârșitul anului 2014. Perioada 2015-2018 a înregistrat o continuă

tendință de majorare a deficitului de cont curent, de la 0,6 la sută din PIB în 2015 până la nivelul de 4,4 la sută din PIB în anul 2018, în contrast cu ajustarea poziției investiționale nete până la nivelul de 44 la sută din PIB (Grafic 6).

Structura pe instrumente financiare a poziției investiționale a fost asemănătoare cu cea a anului precedent, investițiile directe (aport la capital, credite de la investitorii direcți) fiind urmate de alte investiții (împrumuturi și depozite) și de investițiile de portofoliu (instrumente de natura datoriei pe termen lung sub forma titlurilor de valoare; Tabel 32). Investițiile directe și cele de portofoliu au consemnat ponderi în creștere, spre deosebire de componenta „alte investiții”, a cărei contribuție la finanțare și-a continuat trendul descendent.

Tabel 32. Structura pe instrumente a activelor și pasivelor externe

	milioane euro		
	Active	Pasive	Net
Investiții directe	9 202	89 135	-79 933
Investiții de portofoliu	4 127	28 907	-24 780
Derivate financiare	45	32	13
Alte investiții	21 207	42 608	-21 401
Active de rezervă	36 800	0	36 800
Total	71 381	160 682	-89 301

Instrumentele de natura datoriei au înregistrat o tendință de majorare pe parcursul anului 2018 în sectorul „Administrația publică” și în cel al „Societăților nefinanciare”, cu rate de *roll-over*²² de peste 100 la sută. În cazul „Societăților care acceptă depozite, exclusiv banca centrală” rata de *roll-over* s-a majorat până la 60,8 la sută la instrumentele pe termen lung (de la 55,9 la sută) și s-a diminuat ușor până la 103 la sută în cazul celor pe termen scurt (de la 107,5 la sută).

²² Rata de *roll-over* se calculează ca raport între tragerile și rambursările aferente instrumentelor financiare de natura datoriei.

Principalele 10 țări în care au fost investite activele externe ale României au însumat 71,9 la sută la finele anului 2018, valoarea cumulată a investițiilor fiind cu 11,2 la sută mai mare decât la sfârșitul anului precedent. Activele externe plasate în Germania ocupă locul întâi, cu un procent de 23,4 la sută, urmate de cele în Statele Unite ale Americii (13,4 la sută), și de cele în Olanda, la organismele internaționale²³ și Franța, cu procente de peste 5 la sută. Pasivele externe ale României au fost constituite, în principal, din angajamente primite de la țări membre ale Uniunii Europene, în procent de 65,2 la sută, urmate de Statele Unite și Elveția, cu 6,8 la sută (Tabel 33).

Tabel 33. Structura geografică (țări și organisme internaționale) a activelor și pasivelor externe

	31 decembrie 2017		31 decembrie 2018	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total active, din care:	65 950	100,0	71 381	100,0
Germania	13 716	20,8	16 726	23,4
Statele Unite ale Americii	5 769	8,7	9 535	13,4
Organisme internaționale (BRI, BCE, MES)	6 425	9,7	4 092	5,7
Olanda	5 269	8,0	5 357	7,5
Franța	4 445	6,7	3 694	5,2
Italia	1 895	2,9	3 451	4,8
Austria	3 662	5,6	2 797	3,9
Luxemburg	1 889	2,9	2 204	3,1
Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord	1 673	2,5	1 887	2,6
Elveția	1 433	2,2	1 589	2,2
Total pasive, din care:	153 299	100,0	160 682	100,0
Olanda	26 037	17,0	25 866	16,1
Germania	17 400	11,4	19 486	12,1
Austria	17 407	11,4	16 043	10,0
Italia	10 011	6,5	13 902	8,7
Franța	8 527	5,6	9 344	5,8
Luxemburg	8 409	5,5	8 764	5,5
Cipru	5 803	3,8	6 075	3,8
Statele Unite ale Americii	5 788	3,8	5 668	3,5
Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord	5 611	3,7	5 279	3,3
Elveția	4 408	2,9	5 205	3,2

În anul 2018, structura valutară a activelor externe a relevat preponderența monedei euro și a dolarului SUA, a căror pondere, comparabilă cu nivelul anului anterior, a cumulat 76,2 la sută. Pasivele externe ale poziției investiționale au fost denumite, în principal, în lei și în euro, reprezentând împreună 91,2 la sută, ponderile modificându-se față de anul trecut în favoarea monedei naționale (43,5 la sută euro și 47,7 la sută lei). Pasivele externe exprimate în dolari SUA, franci elvețieni, yeni japonezi și drepturi speciale de tragere au reprezentat 8,4 la sută din total (Tabel 34).

²³ Banca Reglementelor Internaționale (BRI), Banca Centrală Europeană (BCE), Mecanismul European de Stabilitate (MES).

Pasivele externe reprezentate de instrumente financiare de natura datoriei externe au înregistrat la sfârșitul anului 2018 un nivel de 99,8 miliarde euro (față de 97,4 miliarde euro la finele anului 2017), în creștere cu 2,5 la sută. Creditele primite de la companiile intragrup s-au majorat, ajungând la sfârșitul anului 2018 la 31,7 miliarde euro (față de 29,2 miliarde euro în anul 2017), fiind influențate preponderent de instrumentele cu scadență lungă (14,3 miliarde euro, comparativ cu 12,8 miliarde euro la finele anului 2017). Participațiile la capital au crescut cu 4,7 miliarde euro (totalizând 57,5 miliarde euro la 31 decembrie 2018), fapt ce arată că nerezidenții au continuat să investească pe termen lung în participații la companiile românești.

Rezervele internaționale ale României au consemnat o diminuare până la 36,8 miliarde euro (Tabel 35), acoperind 4,8 luni de importuri de bunuri și servicii. Reducerea acestora a fost determinată de ieșirile nete de capital (-0,8 miliarde euro), de sumele provenite din diferențe de preț la titlurile de valoare (-0,1 miliarde euro), precum și din variația cursurilor de schimb ale principalelor monede și, respectiv, din cotația de preț a aurului monetar (0,6 miliarde euro).

Tabel 34. Structura valutară a activelor și pasivelor externe

	31 decembrie 2018			
	Active externe		Pasive externe	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	71 381	100,0	160 682	100,0
EUR	41 027	57,5	69 915	43,5
USD	13 361	18,7	11 103	6,9
RON	6 262	8,8	76 623	47,7
XAU	3 735	5,2	0	0,0
XDR	1 275	1,8	1 200	0,7
GBP	1 000	1,4	418	0,3
AUD	807	1,1	4	0,0
CAD	591	0,8	55	0,0
NOK	583	0,8	2	0,0
JPY	463	0,6	410	0,3
CHF	182	0,3	787	0,5
Alte valute	2 095	2,9	165	0,1

La sfârșitul anului 2018, poziția net creditoare a băncii centrale a fost de 37 miliarde euro, în ușoară diminuare față de 2017. Comparativ cu anul precedent, plasamentele externe sub formă de depozite s-au micșorat cu 9 la sută, ajungând la 10,9 miliarde euro, în timp ce activele sub forma titlurilor de valoare s-au majorat ușor, cu 1,1 la sută, până la 22,4 miliarde euro.

În ceea ce privește structura pe sectoare instituționale a poziției investiționale internaționale (Tabel 36), în anul 2018, sectorul „Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală” a continuat să își diminueze soldul net debitor, de la 11,8 miliarde euro la 9,8 miliarde euro, prin contribuția simultană a activelor (în creștere) și a pasivelor externe sub forma depozitelor (în diminuare). Activele externe ale instituțiilor de credit s-au majorat cu 28,5 la sută față de anul 2017, ajungând la 6,5 miliarde euro.

Tabel 35. Activele externe de rezervă

milioane euro

	31 decembrie 2017	31 decembrie 2018
Rezervele internaționale ale României	37 107	36 800
Aur monetar	3 612	3 735
Rezerve valutare	33 495	33 065
Depozite	11 373	10 701
Titluri de valoare	22 122	22 364

Poziția net debitoare a sectorului „Administrația publică” s-a diminuat ușor, de la 30,1 miliarde euro la 29,9 miliarde euro, cu 0,5 la sută față de 31 decembrie 2017, pe fondul creșterii soldului activelor externe sub formă de credite comerciale, devansând majorarea datoriei externe prin noi emisiuni de titluri. Emisiunile de titluri de stat pe piața internă în lei au avut, în majoritate, scadențe cuprinse între 3 și 20 ani și un cupon mediu de 4 la sută.

Sectorul „Societăți nefinanciare” a consemnat o majorare a poziției net debitoare cu 3,7 la sută față de anul 2017, până la 83,2 miliarde euro, în condițiile în care participația la capitalul companiilor din România, creditele intragrup și împrumuturile externe au continuat să reprezinte modalitățile principale de finanțare.

Tabel 36. Poziția investițională internațională

	31 decembrie 2017		31 decembrie 2018	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	-87 349	100,0	-89 301	100,0
Administrația publică	-30 096	34,5	-29 943	33,5
Banca centrală	37 758	-43,2	37 049	-41,5
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-11 828	13,5	-9 796	11,0
Alte sectoare, din care:	-83 183	95,2	-86 611	97,0
Societăți nefinanciare	-80 240	91,9	-83 218	93,2

2. STRUCTURA POZIȚIEI INVESTIȚIONALE INTERNAȚIONALE

2.1. Active externe

La 31 decembrie 2018, soldul activelor externe a totalizat 71 381 milioane euro, în creștere cu 8,2 la sută față de finele anului precedent.

Structura activelor externe, pe principalele componente ale poziției investiționale, s-a menținut în configurația anului anterior, activele de rezervă continuând să dețină ponderea majoritară (Tabel 37), dar în diminuare cu 4,7 puncte procentuale (reprezentând 51,6 la sută din totalul activelor externe), urmate de componenta „alte investiții” în creștere cu 2 puncte procentuale (29,7 la sută), de investițiile directe, în creștere cu 2,7 puncte procentuale (12,9 la sută), și de investițiile de portofoliu (5,8 la sută).

Tabel 37. Structura pe instrumente a activelor externe

	31 decembrie 2017		31 decembrie 2018	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	65 950	100,0	71 381	100,0
Investiții directe	6 727	10,2	9 202	12,9
Participații la capital	324	0,5	993	1,4
Instrumente de natura datoriei	6 403	9,7	8 209	11,5
Investiții de portofoliu	3 782	5,7	4 127	5,8
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 510	2,3	1 407	2,0
Instrumente de natura datoriei (termen lung)	2 251	3,4	2 467	3,5
Instrumente de natura datoriei (termen scurt)	21	0,0	253	0,4
Derivate financiare	36	0,1	45	0,1
Alte investiții	18 298	27,7	21 207	29,7
Alte participații	1 007	1,5	989	1,4
Împrumuturi	770	1,2	727	1,0
Credite comerciale și avansuri	6 664	10,1	8 337	11,7
Numerar și depozite	9 150	13,9	10 407	14,6
Alte active	707	1,1	747	1,0
Active de rezervă	37 107	56,3	36 800	51,6

Soldul activelor externe de natura investițiilor directe a fost de 9 202 milioane euro²⁴ la finele anului 2018, cu 2 475 milioane euro peste nivelul anului 2017, ca urmare a majorării cu 1,8 puncte procentuale a volumului creditelor intragrup acordate companiilor din străinătate.

Soldul investițiilor de portofoliu deținute de investitorii rezidenți a crescut până la 4 127 milioane euro (la 5,8 la sută, pondere în creștere cu 0,1 puncte procentuale față de 2017), iar structura pe instrumente a investițiilor de portofoliu relevă faptul că investitorii rezidenți au achiziționat și în anul 2018 obligațiuni sau alte titluri de valoare pe termen lung și mai puțin acțiuni ale companiilor străine.

În perioada analizată, soldul poziției „alte investiții” s-a majorat cu 15,9 la sută față de anul 2017, până la 21 207 milioane euro, în principal pe seama creditelor comerciale și a depozitelor pe termen scurt.

La 31 decembrie 2018, rezervele internaționale ale României (rezervele valutare plus aurul monetar) au însumat 36 800 milioane euro, nivel mai mic cu 307 milioane euro față de anul 2017, în contextul rambursărilor de rate de capital și al plăților de dobândă aferente datoriei publice scadente, limitate de noile emisiuni de titluri de stat.

²⁴ Conform cadrului metodologic internațional BPM6, în prezentarea standard a poziției investiționale internaționale și datoriei externe brute/nete, principiul direcțional de prezentare a investițiilor directe este înlocuit cu principiul active/pasive. Soldul investițiilor directe în străinătate ale rezidenților (conform principiului direcțional) a fost la sfârșitul anului 2018 de 1 190 milioane euro.

Tabel 38. Structura pe sectoare instituționale a activelor externe

	31 decembrie 2017		31 decembrie 2018	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	65 950	100,0	71 381	100,0
Administrația publică	3 668	5,6	5 004	7,0
Banca centrală	38 930	59,0	38 249	53,6
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	6 278	9,5	7 779	10,9
Alte sectoare, <i>din care:</i>	17 074	25,9	20 349	28,5
Societăți nefinanciare	12 023	18,2	15 204	21,3

Structura pe sectoare instituționale a activelor externe (Tabel 38) reflectă faptul că la 31 decembrie 2018, „Banca centrală” a continuat să dețină ponderea majoritară (53,6 la sută, în scădere cu 5,4 puncte procentuale față de anul anterior), prin activele de rezervă, urmată de sectorul „Societăți nefinanciare” cu pondere în majorare (la 21,3 la sută), de „Societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală” (în creștere, la 10,9 la sută) și de „Administrația publică” (7 la sută).

2.2. Pasive externe

Soldul pasivelor externe, la 31 decembrie 2018, a fost de 160 682 milioane euro, în creștere cu 4,8 la sută față de finele anului 2017 (Tabel 39).

Tabel 39. Structura pe instrumente a pasivelor externe

	31 decembrie 2017		31 decembrie 2018	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	153 299	100,0	160 682	100,0
Investiții directe	81 946	53,5	89 135	55,5
Participații la capital	52 747	34,4	57 481	35,8
Instrumente de natura datoriei	29 199	19,0	31 654	19,7
Investiții de portofoliu	25 646	16,7	28 907	18,0
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	3 027	2,0	3 328	2,1
Instrumente de natura datoriei (termen lung)	22 550	14,7	25 546	15,9
Instrumente de natura datoriei (termen scurt)	68	0,0	33	0,0
Derivate financiare	80	0,1	32	0,0
Alte investiții	45 627	29,8	42 608	26,5
Alte participații	0	0,0	0	0,0
Împrumuturi	26 940	17,6	23 508	14,6
Credite comerciale și avansuri	7 312	4,8	8 617	5,4
Numerar și depozite	9 940	6,5	9 067	5,6
Alte pasive	264	0,2	220	0,1
Alocări de DST	1 171	0,8	1 196	0,7

Structura pasivelor externe pe principalele instrumente financiare relevă faptul că schimbarea în ierarhie începută în anii anteriori, prin inversarea ponderilor celor două mari componente care contribuie la finanțare, s-a consolidat și pe parcursul

anului 2018. Astfel, ponderea investițiilor directe (în creștere cu 2 puncte procentuale, până la 55,5 la sută) a devansat contribuția altor investiții (în scădere cu 3,3 puncte procentuale, până la 26,5 la sută). În categoria „alte investiții”, împrumuturile externe au continuat să dețină ponderea cea mai importantă (14,6 la sută din totalul pasivelor externe, în scădere cu 3 puncte procentuale), urmate de depozite (5,6 la sută, în scădere cu 0,8 puncte procentuale) și de creditele comerciale (5,4 la sută, cu o pondere în creștere față de anul anterior cu 0,6 puncte procentuale).

La finele anului 2018, soldul pasivelor externe de natura investițiilor directe a fost de 89 135 milioane euro²⁵, mai mare cu 8,8 la sută față de 31 decembrie 2017, reprezentând 43,9 la sută din PIB, nivel comparabil cu anul anterior (43,7 la sută). Soldul participațiilor nerezidenților la capitalul social al companiilor românești a crescut cu 9 la sută comparativ cu anul 2017, iar cel al instrumentelor de datorie sub forma creditelor intragrup cu 8,4 la sută.

Investițiile directe sub forma creditelor intragrup au continuat să fie orientate către principalele sectoare ale economiei, cu precădere în industria prelucrătoare, construcții și tranzacții imobiliare, comerț, intermediari financiare și asigurări, energie electrică, gaze, apă, precum și în activități profesionale, științifice, tehnice, administrative și servicii suport.

Investitorii străini și-au majorat portofoliul de participații necotate deținute în companii nefinanciare, bănci, asigurări și alte instituții de intermediere financiară, astfel că la sfârșitul anului 2018 acestea au însumat 53,2 miliarde euro. Acțiunile cotate pe piața de capital autohtonă, deținute de investitorii direcți nerezidenți, au scăzut ușor, la 4,3 miliarde euro, și au avut ca principali emitenți companiile nefinanciare și societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală.

Structura geografică a capitalului străin de natură investiției directe și-a păstrat componența, investitorii provenind, în majoritate, din țări ale Uniunii Europene, precum Olanda, Germania, Austria, Italia, Cipru, Franța și Luxemburg. Tendința ultimilor ani privind aportul la capital este dată majoritar de restructurări și dezvoltări ale companiilor, în timp ce investițiile noi și fuziunile au înregistrat un nivel redus.

Soldul investițiilor străine directe pe regiuni de dezvoltare a relevat distribuția predominantă în regiunea București-Ilfov, urmată, la distanță, de Centru și Vest. Regiunea Nord-Est a beneficiat în cea mai mică măsură de investiții străine directe și pe parcursul anului 2018.

La finele anului 2018, ponderea investițiilor de portofoliu în total pasive externe s-a majorat cu 1,3 puncte procentuale (până la 18 la sută). Soldul investițiilor sub formă de participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții s-a situat cu 301 milioane

²⁵ Conform cadrului metodologic internațional BPM6, în structura standard a poziției investiționale internaționale și datoriei externe brute/nete, principiul direcțional de prezentare a investițiilor directe este înlocuit cu principiul active/pasive. Soldul investițiilor străine directe în România ale nerezidenților (conform principiului direcțional) a fost la sfârșitul anului 2018 de 81 124 milioane euro, rezultat din diminuarea participațiilor și creditelor primite de companiile investiție directă cu creditele acordate de acestea în cadrul grupului.

euro peste nivelul anului anterior, iar cel aferent instrumentelor de natura datoriei pe termen lung (obligațiuni și titluri de stat) a fost de 25 546 milioane euro (conducând la majorarea ponderii în pasivele externe cu 1,2 puncte procentuale).

Perspectiva stabilă a anului 2018 privind investițiile, menținută de agențiile de rating, a făcut posibilă finanțarea de pe piețele de capital, astfel că Ministerul Finanțelor Publice a efectuat noi emisiuni de titluri de stat atât pe piețele internaționale, cât și pe cea din România, la costuri scăzute și scadențe sustenabile. Soldul titlurilor emise pe piața internă în euro și în lei a consemnat o majorare față de anul precedent cu peste 1 500 milioane euro, ajungând la 7,4 miliarde euro la finele anului 2018.

Finanțarea de pe piețele externe de capital s-a făcut prin emisiuni noi de euroobligațiuni, prima dintre ele în valoare nominală de 2 miliarde euro (750 milioane euro, respectiv 1 250 milioane euro) în luna februarie, cu maturități de 12 și 20 ani și cupoane de 2,5, respectiv 3,375 la sută, și a doua în luna octombrie (1 150 milioane euro, respectiv 600 milioane euro), cu maturități de 11 și 21 de ani și cupoane de 2,875, respectiv 4,125 la sută. În luna iunie a fost lansată o emisiune de titluri de stat pe piața SUA, în valoare nominală de 1 200 milioane dolari SUA, cu maturitate de 30 de ani și cupon de 5,125 la sută.

Componenta „alte investiții” a însumat 42 608 milioane euro la 31 decembrie 2018, în scădere cu 6,6 la sută față de finele anului 2017, pe fondul continuării ieșirilor de capital sub forma plăților de rate aferente instrumentelor financiare de natura împrumuturilor și a depozitelor.

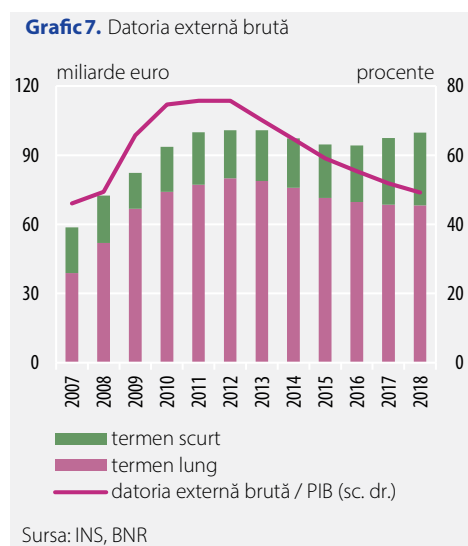
Tabel 40. Structura pe sectoare instituționale a pasivelor externe

	31 decembrie 2017		31 decembrie 2018	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	153 299	100,0	160 682	100,0
Administrația publică	33 765	22,0	34 948	21,7
Banca centrală	1 172	0,8	1 199	0,7
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	18 106	11,8	17 575	10,9
Alte sectoare, din care:	100 256	65,4	106 960	66,6
Societăți nefinanciare	92 264	60,2	98 422	61,3

Structura pe sectoare instituționale a pasivelor externe s-a menținut și pe parcursul anului 2018 (Tabel 40), sectorul „Societăți nefinanciare” continuând să dețină ponderea majoritară (61,3 la sută), urmat de sectorul „Administrația publică”, cu pondere în ușoară scădere (de la 22 la sută la 21,7 la sută), în principal, pe seama noilor emisiuni de titluri de stat. „Societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală” au avut o pondere de 10,9 la sută (-0,9 puncte procentuale față de 2017), datorită diminuării volumului depozitelor și ratelor scăzute de *roll-over* pe termen lung, iar „Banca centrală” s-a menținut la nivelul anului anterior.

2.2.1. Datoria externă

Începând cu anul 2008, datoria externă brută a consemnat o evoluție ascendentă, cu un maxim de 100 miliarde euro în anul 2012, menținut și pe parcursul anului 2013. În perioada 2014-2016, s-a remarcat o tendință de reducere a datoriei externe brute

(Grafic 7), determinată de rambursările scadente de rate de capital, în principal în contul datoriei externe pe termen lung. Începând cu 2017, s-a observat o schimbare de tendință în evoluția datoriei externe, determinată de creșterea accentuată a componentei pe termen scurt, pe fondul majorării soldului instrumentelor financiare de natura investiției directe (credite intragrup) și al creditelor comerciale.

La finele anului 2018, soldul datoriei externe brute²⁶ a totalizat 99 841 milioane euro, în creștere cu 2,5 la sută față de finele anului precedent, în principal pe seama

datoriei externe pe termen scurt. Raportată la produsul intern brut, datoria externă brută a scăzut de la 51,9 la sută în 2017 la 49,2 la sută în 2018.

La majorarea soldului datoriei externe brute au contribuit tranzacțiile nete, în sumă de 2,9 miliarde euro, și diferențele din reevaluare, în sumă de 0,7 miliarde euro (alte modificări²⁷). O contribuție negativă, de 1,2 miliarde euro, a fost consemnată de influența variației cursurilor de schimb ale valutelor și a prețurilor titlurilor de valoare.

Tabel 41. Datoria externă brută

	milioane euro	
	31 decembrie 2017	31 decembrie 2018
Datoria externă pe termen lung	68 520	68 286
Datoria publică	33 550	34 850
Datoria privată	33 800	32 240
Datoria băncii centrale, din care:	1 171	1 196
Alocări de DST de la FMI	1 171	1 196
Datoria externă pe termen scurt	28 925	31 555
Datoria externă brută	97 445	99 841

Datoria externă pe termen lung a însumat 68 286 milioane euro la finele anului 2018, cu 0,3 la sută mai puțin față de 31 decembrie 2017. Evoluția soldului datoriei externe pe termen lung pe parcursul anului 2018 a fost determinată de reducerea

²⁶ Soldul datoriei externe brute este calculat pe bază *cash*, neincluzându-se dobânda acumulată și neajunsă la scadență.

²⁷ Categoria „alte modificări” cuprinde valorile care determină schimbarea soldului final prin reclasificări și corecții ale raportărilor statistice din perioade anterioare.

cu 4,6 la sută a datoriei externe private. Datoria externă publică²⁸ a consemnat o majorare cu 3,9 la sută, iar datoria externă a băncii centrale, evidențiată prin componenta „Alocări de DST de la FMI”, s-a majorat cu 2,1 la sută față de nivelul anului anterior doar pe seama variației cursului de schimb (Tabel 41).

Tabel 42. Structura pe valute a rezervelor valutare la BNR și a datoriei externe

	31 decembrie 2018			
	Rezervele valutare la BNR		Datoria externă	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	33 065	100,0	99 841	100,0
EUR	21 036	63,6	69 862	70,0
RON	0	0,0	15 853	15,9
USD	7 748	23,4	11 085	11,1
XDR	1 200	3,6	1 200	1,2
AUD	802	2,4	4	0,0
GBP	611	1,8	418	0,4
CAD	561	1,7	55	0,1
JPY	451	1,4	410	0,4
CHF	89	0,3	787	0,8
Alte valute	567	1,7	167	0,2

Compoziția valutară a datoriei externe (din care 70 la sută euro și 11,1 la sută dolari SUA) a fost echilibrat reprezentată în structura rezervelor valutare la BNR, în care euro și dolarul SUA au deținut împreună 87,1 la sută (Tabel 42), iar pasivele în lei au totalizat 15,9 la sută, în creștere cu 3,2 puncte procentuale comparativ cu anul 2017.

Tabel 43. Datoria externă brută pe termen lung, pe creditori

	31 decembrie 2017		31 decembrie 2018	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	68 520	100,0	68 286	100,0
Împrumuturi de la organisme internaționale, din care:	13 532	19,7	12 138	17,8
BIRD	4 132	6,0	4 114	6,0
BEI	3 767	5,5	3 699	5,4
BERD	1 002	1,5	998	1,5
UE	2 350	3,4	1 022	1,5
FMI	1 171	1,7	1 196	1,8
FDS-CE	679	1,0	679	1,0
OECD	384	0,6	389	0,6
Investiții de portofoliu ale băncilor private și altor instituții financiare	22 551	32,9	25 545	37,4
Împrumuturi financiare de la bănci private și alte instituții financiare	19 615	28,6	16 294	23,9
Alți creditori	12 822	18,7	14 309	21,0

²⁸ Datoria externă publică include împrumuturile externe contractate direct de MFP și de autoritățile administrației publice locale, în baza legislației privind datoria publică, inclusiv titlurile de stat cumpărate de nerezidenți – calculate la valoarea de piață. Soldul titlurilor de stat cumpărate de nerezidenți este estimat ca diferență între soldul emisiunilor efectuate de administrația publică și soldul deținerilor de titluri de stat aferente sectoarelor instituționale rezidente raportat de principalii intermediari financiari atât în nume propriu, cât și în numele clienților pentru care prestează servicii de custodie, pe baza Regulamentului BNR nr. 4/2014 cu modificările și completările ulterioare.

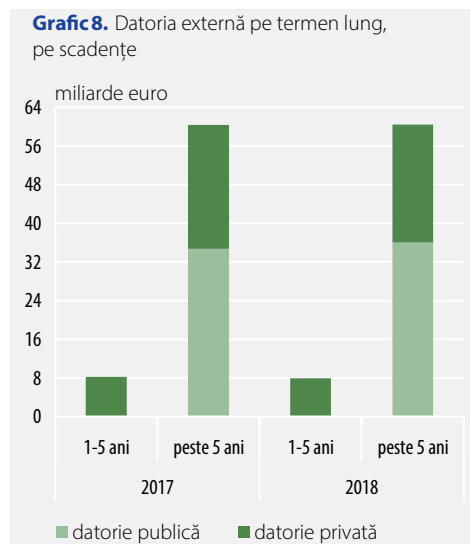
Structura pe creditori a datoriei externe pe termen lung la 31 decembrie 2018 a relevat menținerea băncilor private ca principal creditor (pondere de 61,3 la sută, în ușoară scădere cu 0,2 puncte procentuale față de anul anterior), preponderent pe filiera investițiilor de portofoliu, în timp ce împrumuturile de la creditorii oficiali au deținut 17,8 la sută (-2 puncte procentuale comparativ cu 2017), datorită rambursării ratelor scadente în cadrul acordurilor de finanțare cu organismele internaționale. Dintre sursele private, instituțiile de credit străine au continuat creditarea pe termen lung a economiei, dar și finanțarea sectorului „Administrația publică” prin cumpărarea de titluri de stat, majorând astfel soldul investițiilor de portofoliu cu 2 995 milioane euro față de anul 2017 (Tabel 43).

Tabel 44. Datoria externă pe termen lung, pe scadențe

	31 decembrie 2017		31 decembrie 2018	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	68 520	100,0	68 286	100,0
1-5 ani	8 201	12,0	7 903	11,6
Datorie publică	3	0,0	4	0,0
Datorie privată	8 198	12,0	7 899	11,6
peste 5 ani	60 319	88,0	60 383	88,4
Datorie publică	34 718	50,7	36 042	52,8
Datorie privată	25 601	37,4	24 341	35,6

Structura pe scadențe a datoriei externe pe termen lung, la sfârșitul anului 2018, a evidențiat reducerea soldului datoriei externe cu scadențe cuprinse între 1-5 ani, concomitent cu majorarea soldului datoriei externe cu scadențe peste

5 ani (Tabel 44). În contextul unei creșteri a soldului datoriei externe publice comparativ cu anii anteriori, structura pe scadențe s-a modificat corespunzător, scadența originală consolidându-și tendința către maturități convenabile (Grafic 8).

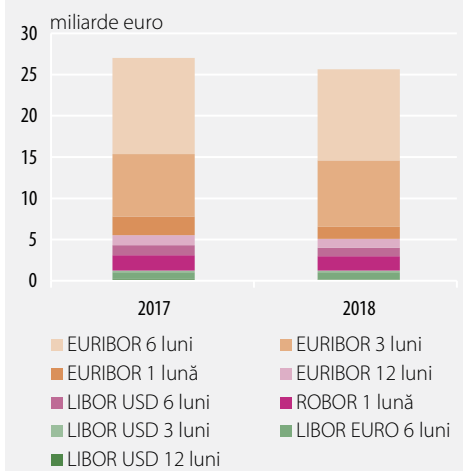
Structura pe tipuri de dobânzi a datoriei externe pe termen lung a evidențiat și pe parcursul anului 2018 o tendință de scădere ușoară, față de anul anterior, a soldului împrumuturilor cu cost variabil pe mai multe tipuri de dobândă (Tabel 45). Soldul angajamentelor cu dobândă fixă a crescut pe banda 0-5 la sută, cu 1,7 puncte procentuale

și, spre deosebire de anul anterior, cele situate în intervalele imediat consecutive au înregistrat o majorare de 1,1 puncte procentuale. Față de anul 2017, ponderea dobânzilor variabile (Grafic 9) s-a redus în favoarea celor fixe (Grafic 10), fapt care conferă sustenabilitate serviciului datoriei externe pe termen lung.

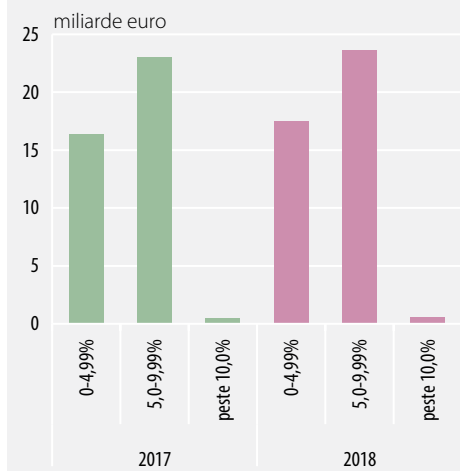
Tabel 45. Datoria externă pe termen lung, pe tipuri de dobânzi

	31 decembrie 2017		31 decembrie 2018	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	68 520	100,0	68 286	100,0
Dobânzi variabile, din care:	28 662	41,8	26 657	39,0
LIBOR USD 12 luni	208	0,3	183	0,3
LIBOR EURO 6 luni	844	1,2	848	1,2
LIBOR USD 3 luni	200	0,3	224	0,3
ROBOR 1 lună	1 849	2,7	1 733	2,5
LIBOR USD 6 luni	1 227	1,8	1 015	1,5
EURIBOR 12 luni	1 216	1,8	1 074	1,6
EURIBOR 1 lună	2 261	3,3	1 460	2,1
EURIBOR 3 luni	7 549	11,0	8 052	11,8
EURIBOR 6 luni	11 661	17,0	11 068	16,2
Dobânzi fixe	39 858	58,2	41 629	61,0
0-4,99%	16 369	23,9	17 482	25,6
5,0-9,99%	23 013	33,6	23 599	34,6
peste 10,0%	476	0,7	548	0,8

Grafic 9. Datoria externă pe termen lung, pe rate de dobânzi variabile

Grafic 10. Datoria externă pe termen lung, pe rate de dobânzi fixe

Datoria externă pe termen lung a instituțiilor de credit a continuat să scadă pe parcursul anului 2018 (Tabel 46), fiind determinată de diminuarea depozitelor nerezidenților, în timp ce datoria sectorului „Administrația publică” și-a continuat majorarea, în principal, prin noile emisiuni de titluri de valoare pe piețele de capital. Soldul angajamentelor pe termen lung ale societăților nefinanciare a înregistrat un nivel sub cel consemnat la sfârșitul anului 2017, ponderea acestora în total reducându-se cu 1 punct procentual, până la 32,3 la sută.

Din punct de vedere al structurii pe instrumente financiare, evoluția datoriei externe pe termen lung (Tabel 47) a fost determinată de diminuarea ponderii împrumuturilor și depozitelor cu 6,7 puncte procentuale, în opoziție cu majorarea ponderii instrumentelor de portofoliu sub forma titlurilor de valoare cu 4,5 puncte procentuale și a creditelor intragrup cu 2,2 puncte procentuale.

Tabel 46. Datoria externă pe termen lung, pe sectoare instituționale

	2017		2018	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	68 520	100,0	68 286	100,0
Administrația publică	33 425	48,8	34 758	50,9
Banca centrală	1 171	1,7	1 196	1,8
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	6 377	9,3	5 233	7,7
Alte sectoare, <i>din care:</i>	27 547	40,2	27 099	39,7
Societăți nefinanciare	22 851	33,3	22 064	32,3

Tabel 47. Datoria externă pe termen lung, pe instrumente

	2017		2018	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	68 520	100,0	68 286	100,0
Instrumente de natura investiției directe	12 822	18,7	14 309	21,0
Împrumuturi	25 369	37,0	21 785	31,9
Credite comerciale și avansuri	370	0,5	309	0,5
Numerar și depozite	6 210	9,1	5 125	7,5
Titluri de natura datoriei	22 550	32,9	25 545	37,4
Alocări de DST	1 171	1,7	1 196	1,8
Alte pasive	28	0,0	17	0,0

La sfârșitul anului 2018, datoria externă pe termen scurt a înregistrat un nivel de 31 555 milioane euro, reprezentând 31,6 la sută din totalul datoriei externe brute. Sectoarele instituționale care s-au împrumutat pe termen scurt au menținut tendința anilor anteriori, sectorul „Societăți nefinanciare” continuând să fie cel mai îndatorat (cu o pondere de 85,4 la sută, în creștere cu 0,3 puncte procentuale), urmat de „Societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală”, și de sectorul „Administrația publică”, cu ponderi semnificativ mai mici și în scădere (Tabel 48).

Tabel 48. Datoria externă pe termen scurt, pe sectoare instituționale

	2017		2018	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	28 925	100,0	31 555	100,0
Administrația publică	339	1,2	190	0,6
Banca centrală	2	0,0	3	0,0
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	3 565	12,3	3 809	12,1
Alte sectoare, <i>din care:</i>	25 019	86,5	27 553	87,3
Societăți nefinanciare	24 620	85,1	26 948	85,4

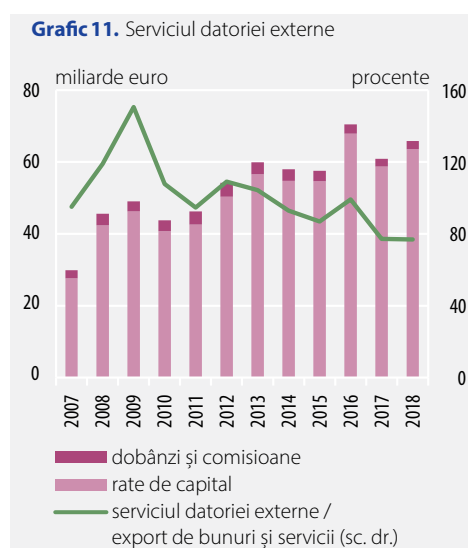
Sectoarele „Societăți nefinanciare” și „Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală” au accesat și pe parcursul anului 2018 surse de finanțare externă pe termen scurt, relevate de rate de *roll-over* de peste 100 la sută.

Instrumentele financiare de natura datoriei sub forma depozitelor atrase de instituțiile de credit, ca sursă de finanțare pe termen scurt, s-au majorat cu 211 milioane euro, dar s-au redus ca pondere cu 0,4 puncte procentuale comparativ cu anul 2017, până la 12,5 la sută (Tabel 49). O evoluție similară au consemnat și instrumentele de natura investiției directe, a căror valoare a crescut cu 969 milioane euro, dar ponderea s-a diminuat cu 1,6 puncte procentuale, până la 55 la sută. Creditele comerciale au crescut atât în valoare absolută cât și ca pondere în total, cu 1 366 milioane euro, respectiv cu 2,3 puncte procentuale.

Tabel 49. Datoria externă pe termen scurt, pe instrumente

	2017		2018	
	milioane euro	%	milioane euro	%
Total	28 925	100,0	31 555	100,0
Instrumente de natura investiției directe	16 377	56,6	17 346	55,0
Împrumuturi	1 571	5,4	1 723	5,5
Credite comerciale și avansuri	6 942	24,0	8 308	26,3
Numerar și depozite	3 731	12,9	3 941	12,5
Titluri de natura datoriei	68	0,2	33	0,1
Alte pasive	236	0,8	203	0,6

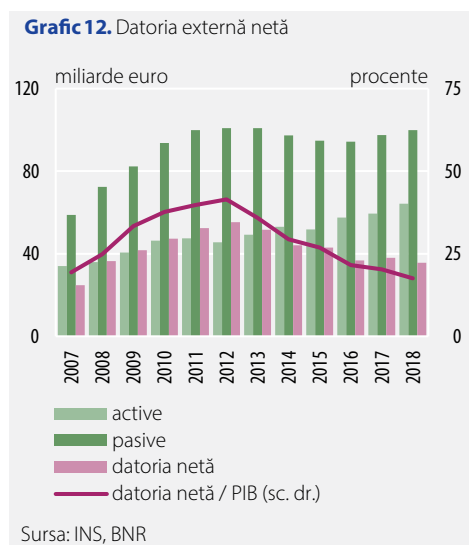
Analiza evoluției serviciului datoriei externe evidențiază creșteri semnificative în anii 2008-2009, o relaxare moderată în 2010 și majorări în anii 2011-2013 (Grafic 11). După ce în perioada 2014-2015 s-a situat sub nivelul de 60 miliarde euro, în anul 2016 serviciul datoriei externe a depășit 70 miliarde euro, fiind influențat de răscumpărările de titluri de stat, de retragerile de depozite ale nerezidenților și de alte plăți către creditorii multilaterali și privați, conform angajamentelor scadente. Anul 2017 a marcat reducerea serviciului datoriei externe atât în valoare absolută cât și ca pondere în

exportul de bunuri și servicii (până la nivelul de 60,9 miliarde euro, respectiv 77,2 la sută). Pe parcursul anului 2018, valoarea serviciului datoriei s-a majorat din nou până la 65,8 miliarde euro. În structură, serviciul a fost determinat, în principal, de ieșirile de capital sub forma plăților intragrup pe termen scurt, a lichidărilor de depozite și scadențelor din activități comerciale cu maturitate sub 1 an.

În anul 2018, serviciul datoriei externe a însumat 65 820 milioane euro, din care 63 598 milioane euro au reprezentat rate de capital și 2 223 milioane euro, dobânzi și comisioane. Structura pe

scadențe a serviciului datoriei externe aferent anului 2018 relevă diminuarea ponderii serviciului datoriei pe termen lung de la 31,9 la sută în 2017 la 29,1 la sută și majorarea serviciului datoriei externe pe termen scurt de la 68,1 la sută la 70,9 la sută.

Datoria externă netă²⁹, indicatorul parte componentă a poziției investiționale internaționale, s-a ajustat semnificativ în perioada analizată de la 19,4 la sută din PIB în 2007 la 41,5 la sută din PIB în 2012, scăzând ulterior până la 17,6 la sută din PIB la sfârșitul anului 2018 (Grafic 12).

Comparativ cu anul anterior, datoria externă netă s-a redus în 2018 de la 38 miliarde euro la 35,6 miliarde euro, pe fondul diminuării datoriei externe nete a sectoarelor „Administrația publică”, „Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală” și gruparea „Alte sectoare” (Tabel 50). Datoria externă

netă provenită din investiții directe a ajuns la 23,4 miliarde euro, de la 22,8 miliarde euro în anul 2017, în principal pe seama creșterii soldului creditelor comerciale intragrup. Diminuarea activelor externe de la 35,3 miliarde euro la 34,5 miliarde euro a condus la reducerea soldului datoriei externe nete a sectorului „Banca centrală” de la -34,1 miliarde euro la -33,3 miliarde euro.

Tabel 50. Datoria externă netă la sfârșitul anului 2018

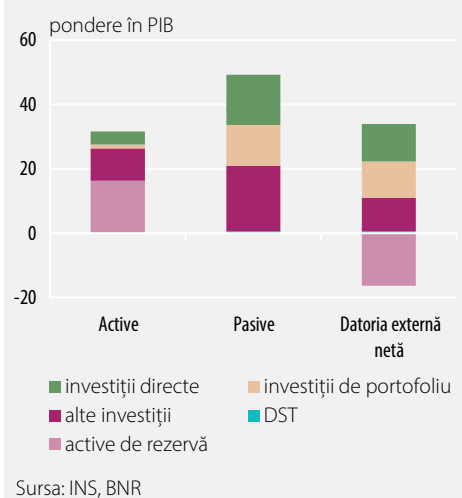
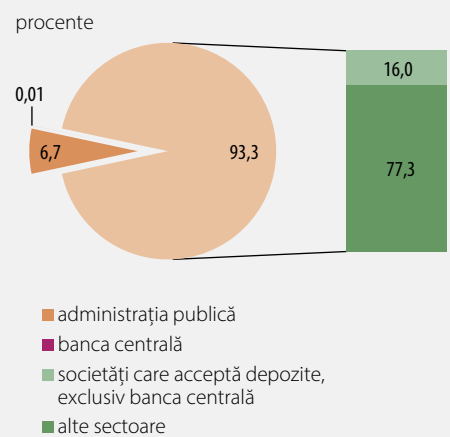
	milioane euro		
	Datoria externă brută	Active externe care au la bază instrumente de datorie	Datoria externă netă
Administrația publică	34 948	4 051	30 897
Numerar și depozite	154	8	146
Titluri de natura datoriei	25 466	290	25 176
Împrumuturi	9 322	110	9 212
Credite comerciale și avansuri	2	3 562	-3 560
Alte pasive/active	4	81	-77
Banca centrală	1 199	34 478	-33 279
Drepturi speciale de tragere (DST)	1 196	1 200	-4
Numerar și depozite	3	10 914	-10 911
Titluri de natura datoriei	0	22 364	-22 364
Împrumuturi	0	0	0
Alte pasive/active	0	0	0
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	9 038	7 633	1 405
Numerar și depozite	8 909	6 750	2 159
Titluri de natura datoriei	106	276	-170
Împrumuturi	0	580	-580
Alte pasive/active	23	27	-4

²⁹ Se calculează ca diferență între pasivele și activele externe aferente tuturor instrumentelor de natura datoriei (împrumuturi, numerar și depozite, obligațiuni și instrumente de piață monetară, credite comerciale).

continuare

	milioane euro		
	Datoria externă brută	Active externe care au la bază instrumente de datorie	Datoria externă netă
Alte sectoare	23 001	9 842	13 159
Numerar și depozite	0	2 237	-2 237
Titluri de natura datoriei	7	2 155	-2 148
Împrumuturi	14 186	37	14 149
Credite comerciale și avansuri	8 616	4 775	3 841
Alte pasive/active	192	638	-446
Investiția directă, instrumente de natura datoriei (credite intragrup)	31 655	8 209	23 446
Total	99 841	64 213	35 628

La 31 decembrie 2018, ponderea datoriei externe nete în PIB s-a redus cu 2,7 puncte procentuale față de anul anterior, până la 17,6 la sută, ceea ce a condus la micșorarea soldului debitor al poziției investiționale internaționale de la 46,5 la sută la 44 la sută din PIB (Grafic 13).

Grafic 13. Datoria externă netă la 31 decembrie 2018

Grafic 14. Structura pe sectoare instituționale a datoriei externe pe termen scurt calculată pe scadență reziduală la 31 decembrie 2018

Soldul datoriei externe pe termen scurt calculat la valoare reziduală³⁰ a totalizat 44 608 milioane euro, din care datoria grupării „Alte sectoare” a reprezentat 77,3 la sută (Grafic 14). Raportul dintre rezervele valutare și datoria externă pe termen scurt calculată pe scadență reziduală a consemnat o tendință constantă de diminuare, ajungând la 74,1 la sută, de la 78,9 la sută în anul 2017, prin contribuția simultană a creșterii soldului datoriei externe pe termen scurt și prin diminuarea rezervelor valutare.

³⁰ Soldul datoriei externe pe termen scurt la finele anului 2018 plus ratele aferente datoriei externe brute pe termen lung scadente în următoarele 12 luni (2019).

Din analiza principalilor indicatori de îndatorare rezultă că, în anul 2018 ponderea în PIB a datoriei externe pe termen lung s-a diminuat până la 33,7 la sută (de la 36,5 la sută în anul anterior), în timp ce ponderea datoriei externe pe termen scurt în PIB s-a majorat până la 15,6 la sută (de la 15,4 la sută în anul 2017).

Începând cu anul 2014 serviciul datoriei externe s-a situat constant sub nivelul exporturilor de bunuri și servicii, iar în 2018, ponderea acestuia a ajuns la 76,9 la sută din valoarea totală a exporturilor. Raportat la produsul intern brut, acesta și-a menținut ponderea consemnată în anul 2017, de 32,4 la sută.

Raportul dintre datoria externă brută și exporturile de bunuri și servicii a fost de 116,6 la sută, iar ponderea dobânzilor în exportul de bunuri și servicii s-a micșorat la 2,6 la sută (de la 2,8 la sută în anul 2017).

Rezervele internaționale ale României (rezervele valutare plus aurul monetar) au acoperit 4,8 luni de importuri de bunuri și servicii la sfârșitul anului 2018, iar raportul dintre rezervele valutare la Banca Națională a României și datoria externă pe termen scurt³¹ a scăzut până la 104,8 la sută la finalul anului 2018, comparativ cu 115,8 la sută la sfârșitul anului 2017.

³¹ Datoria externă brută cu scadență inițială de până la 1 an inclusiv.

Secțiune statistică

Balanța de plăți, 2017 – 2018

Componente	milioane euro					
	2017			2018		
	Credit	Debit	Sold	Credit	Debit	Sold
1. Contul curent	88 701	93 919	-5 218	95 282	104 242	-8 960
A. Bunuri și servicii	78 920	82 939	-4 019	85 612	92 057	-6 445
a. Bunuri	57 189	69 395	-12 206	61 819	76 624	-14 805
bunuri compilate conform metodologiei balanței de plăți	57 185	69 395	-12 210	61 750	76 624	-14 874
<i>merchanted</i> – export net	4	0	4	69	0	69
<i>merchanted</i> – bunuri achiziționate	-259	0	-259	-331	0	-331
<i>merchanted</i> – bunuri vândute	263	0	263	400	0	400
b. Servicii	21 731	13 544	8 187	23 793	15 433	8 360
servicii de prelucrare a bunurilor	2 999	193	2 806	2 936	182	2 754
transport	6 425	2 437	3 988	6 912	2 932	3 980
turism - călătorii	2 711	3 854	-1 143	2 877	4 522	-1 645
alte servicii	9 596	7 060	2 536	11 068	7 797	3 271
B. Venituri primare	5 241	7 909	-2 668	5 271	9 038	-3 767
remunerarea salariaților	2 965	93	2 872	2 946	104	2 842
venituri din investiții	465	7 587	-7 122	539	8 689	-8 150
alte venituri primare	1 811	229	1 582	1 786	245	1 541
C. Venituri secundare	4 540	3 071	1 469	4 399	3 147	1 252
administrația publică	1 135	1 448	-313	972	1 500	-528
alte sectoare	3 405	1 623	1 782	3 427	1 647	1 780
2. Contul de capital	2 250	32	2 218	2 580	65	2 515
A. Transferuri de capital	1 975	2	1 973	1 827	0	1 827
administrația publică	1 953	0	1 953	1 753	0	1 753
alte sectoare	22	2	20	74	0	74
B. Achiziționarea/vânzarea de active nefinanciare neproduse	275	30	245	753	65	688
	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net
3. Contul financiar	4 408	7 528	-3 120	2 825	7 974	-5 149
A. Investiții directe	350	5 233	-4 883	1 259	6 204	-4 945
participații la capital	387	3 965	-3 578	478	5 532	-5 054
participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	428	2 232	-1 804	470	2 959	-2 489
reinvestirea profiturilor	-41	1 733	-1 774	8	2 573	-2 565
instrumente de natura datoriei	-37	1 268	-1 305	781	672	109
B. Investiții de portofoliu	510	3 497	-2 987	422	3 302	-2 880
participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	117	-62	179	-67	-409	342
instrumente de natura datoriei	393	3 559	-3 166	489	3 711	-3 222
C. Derivate financiare	-71	x	-71	85	x	85
D. Alte investiții	3 195	-1 202	4 397	1 830	-1 532	3 362
participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu	4	0	4	8	0	8
numerar și depozite	1 874	-1 140	3 014	458	-898	1 356
împrumuturi	56	-1 490	1 546	-47	-1 636	1 589
investiții aferente asigurărilor, schemelor de pensii și de garantare standard	73	4	69	41	10	31
credite comerciale și avansuri	1 186	1 368	-182	1 378	1 051	327
alte creanțe/angajamente externe	2	56	-54	-8	-59	51
drepturi speciale de tragere	0	0	0	0	0	0
E. Active de rezervă BNR	424	0	424	-771	0	-771
4. Erori și omisiuni (net)	x	x	-121	x	x	1 296

*) „+” creștere; „-” scădere

Notă: Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor.

Balanța de plăți trimestrială, 2018						
Componente	milioane euro					
	Trim. I			Trim. II		
	Credit	Debit	Sold	Credit	Debit	Sold
1. Contul curent	23 699	24 540	-841	23 789	26 397	-2 608
A. Bunuri și servicii	20 794	21 548	-754	21 447	22 781	-1 334
a. Bunuri	15 507	18 182	-2 675	15 546	18 940	-3 394
bunuri compilate conform metodologiei balanței de plăți	15 505	18 182	-2 677	15 532	18 940	-3 408
<i>merchancing</i> – export net	2	0	2	14	0	14
<i>merchancing</i> – bunuri achiziționate	-68	0	-68	-86	0	-86
<i>merchancing</i> – bunuri vândute	70	0	70	100	0	100
b. Servicii	5 287	3 366	1 921	5 901	3 841	2 060
servicii de prelucrare a bunurilor	723	57	666	728	43	685
transport	1 563	641	922	1 745	755	990
turism - călătorii	550	926	-376	696	1 077	-381
alte servicii	2 451	1 742	709	2 732	1 966	766
B. Venituri primare	2 014	2 197	-183	1 205	2 909	-1 704
remunerarea salariaților	631	25	606	699	27	672
venituri din investiții	107	2 113	-2 006	152	2 822	-2 670
alte venituri primare	1 276	59	1 217	354	60	294
C. Venituri secundare	891	795	96	1 137	707	430
administrația publică	173	406	-233	227	317	-90
alte sectoare	718	389	329	910	390	520
2. Contul de capital	287	8	279	491	12	479
A. Transferuri de capital	165	0	165	307	0	307
administrația publică	150	0	150	285	0	285
alte sectoare	15	0	15	22	0	22
B. Achiziționarea/vânzarea de active nefinanciare neproduse	122	8	114	184	12	172
	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net
3. Contul financiar	3 821	4 167	-346	-2 808	-934	-1 874
A. Investiții directe	642	2 085	-1 443	199	347	-148
participații la capital	146	1 861	-1 715	115	-146	261
participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	144	615	-471	113	-31	144
reinvestirea profiturilor	2	1 246	-1 244	2	-115	117
instrumente de natura datoriei	496	224	272	84	493	-409
B. Investiții de portofoliu	69	1 772	-1 703	123	-423	546
participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	-87	-101	14	-39	-60	21
instrumente de natura datoriei	156	1 873	-1 717	162	-363	525
C. Derivate financiare	51	x	51	11	x	11
D. Alte investiții	1 577	310	1 267	346	-858	1 204
participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu	0	0	0	0	0	0
numerar și depozite	657	-2	659	277	-659	936
împrumuturi	4	-80	84	-40	-1 271	1 231
investiții aferente asigurărilor, schemelor de pensii și de garantare standard	27	-1	28	-27	3	-30
credite comerciale și avansuri	904	392	512	131	500	-369
alte creanțe/angajamente externe	-15	1	-16	5	569	-564
drepturi speciale de tragere	0	0	0	0	0	0
E. Active de rezervă BNR	1 482	0	1 482	-3 487	0	-3 487
4. Erori și omisiuni (net)	x	x	216	x	x	255

*) „+” creștere; „-” scădere

Notă: Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor.

milioane euro						Componente
Trim. III			Trim. IV			
Credit	Debit	Sold	Credit	Debit	Sold	
23 485	26 564	-3 079	24 309	26 741	-2 432	1. Contul curent
21 439	23 089	-1 650	21 932	24 639	-2 707	A. Bunuri și servicii
15 349	19 044	-3 695	15 417	20 458	-5 041	a. Bunuri
15 347	19 044	-3 697	15 366	20 458	-5 092	bunuri compilate conform metodologiei balanței de plăți
2	0	2	51	0	51	<i>merchanted</i> – export net
-108	0	-108	-69	0	-69	<i>merchanted</i> – bunuri achiziționate
110	0	110	120	0	120	<i>merchanted</i> – bunuri vândute
6 090	4 045	2 045	6 515	4 181	2 334	b. Servicii
684	42	642	801	40	761	servicii de prelucrare a bunurilor
1 751	757	994	1 853	779	1 074	transport
950	1 351	-401	681	1 168	-487	turism - călătorii
2 705	1 895	810	3 180	2 194	986	alte servicii
1 033	2 661	-1 628	1 019	1 271	-252	B. Venituri primare
780	28	752	836	24	812	remunerarea salariaților
136	2 576	-2 440	144	1 178	-1 034	venituri din investiții
117	57	60	39	69	-30	alte venituri primare
1 013	814	199	1 358	831	527	C. Venituri secundare
146	382	-236	426	395	31	administrația publică
867	432	435	932	436	496	alte sectoare
529	6	523	1 273	39	1 234	2. Contul de capital
317	0	317	1 038	0	1 038	A. Transferuri de capital
315	0	315	1 003	0	1 003	administrația publică
2	0	2	35	0	35	alte sectoare
212	6	206	235	39	196	B. Achiziționarea/vânzarea de active nefinanciare neproduse
Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	
715	2 638	-1 923	1 097	2 103	-1 006	3. Contul financiar
19	2 709	-2 690	399	1 063	-664	A. Investiții directe
109	1 596	-1 487	108	2 221	-2 113	participații la capital
107	494	-387	106	1 881	-1 775	participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor
2	1 102	-1 100	2	340	-338	reinvestirea profiturilor
-90	1 113	-1 203	291	-1 158	1 449	instrumente de natura datoriei
-38	90	-128	268	1 863	-1 595	B. Investiții de portofoliu
23	-51	74	36	-197	233	participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții
-61	141	-202	232	2 060	-1 828	instrumente de natura datoriei
23	x	23	0	x	0	C. Derivate financiare
1 030	-161	1 191	-1 123	-823	-300	D. Alte investiții
8	0	8	0	0	0	participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu
908	128	780	-1 384	-365	-1 019	numerar și depozite
59	-131	190	-70	-154	84	împrumuturi
-10	2	-12	51	6	45	investiții aferente asigurărilor, schemelor de pensii și de garantare standard
66	-346	412	277	505	-228	credite comerciale și avansuri
-1	186	-187	3	-815	818	alte creanțe/angajamente externe
0	0	0	0	0	0	drepturi speciale de tragere
-319	0	-319	1 553	0	1 553	E. Active de rezervă BNR
x	x	632	x	x	193	4. Erori și omisiuni (net)

Poziția investițională internațională a României, 2010 – 2018									
Sectoare instituționale	milioane euro; sfârșitul perioadei								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
I. Banca centrală	25 738	25 831	25 585	29 689	33 095	34 092	37 857	37 758	37 050
Active externe, <i>din care:</i>	35 982	37 283	35 444	35 509	35 693	35 652	39 115	38 931	38 249
Rezerva valutară	32 432	33 193	31 206	32 525	32 216	32 238	34 242	33 494	33 065
Aur monetar	3 518	4 058	4 207	2 910	3 290	3 247	3 664	3 612	3 735
Pasive externe, <i>din care:</i>	10 244	11 452	9 859	5 820	2 598	1 560	1 258	1 172	1 199
Numerar și depozite	22	53	57	10	3	186	3	2	3
Împrumuturi de la FMI	9 083	10 231	8 654	4 708	1 421	122	0	0	0
Alocări de DST	1 139	1 168	1 148	1 102	1 173	1 252	1 255	1 171	1 196
II. Administrația publică	-15 965	-20 288	-22 998	-27 298	-29 808	-28 278	-29 172	-30 096	-29 943
Active externe, <i>din care:</i>	2 592	2 734	2 575	2 567	2 833	3 102	3 266	3 668	5 005
Alte investiții, <i>din care:</i>	2 592	2 734	2 575	2 567	2 833	3 102	3 256	3 629	4 715
alte participații	713	797	785	868	945	1 027	1 053	972	954
credite comerciale și avansuri	1 761	1 781	1 715	1 625	1 810	1 985	2 047	2 429	3 562
Pasive externe, <i>din care:</i>	18 557	23 022	25 573	29 865	32 641	31 380	32 439	33 765	34 948
Investiții de portofoliu	4 275	6 098	9 500	14 214	17 999	18 153	19 694	22 435	25 466
instrumente de natura datoriei	4 275	6 098	9 500	14 214	17 999	18 153	19 694	22 435	25 466
Alte investiții, <i>din care:</i>	14 282	16 923	16 072	15 652	14 641	13 227	12 745	11 330	9 482
numerar și depozite	115	132	92	92	215	5	224	260	154
împrumuturi	14 139	16 062	15 952	15 535	14 403	13 197	12 507	11 057	9 322
III. Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-27 912	-28 749	-27 094	-23 875	-18 996	-17 189	-13 564	-11 828	-9 796
Active externe, <i>din care:</i>	2 722	1 975	2 303	2 208	3 538	4 371	5 265	6 278	7 779
Investiții directe	109	36	41	42	42	44	33	35	89
participații la capital	109	36	41	40	42	41	31	33	88
instrumente de natura datoriei	0	0	0	2	0	3	2	3	1
Investiții de portofoliu	557	403	414	578	641	294	212	184	302
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	82	33	31	19	23	1	44	38	27
instrumente de natura datoriei	475	370	383	559	618	293	168	146	276
Alte investiții, <i>din care:</i>	2 056	1 536	1 848	1 588	2 855	4 033	5 019	6 036	7 358
numerar și depozite	1 721	1 158	1 369	1 348	2 401	3 419	4 370	5 432	6 750
împrumuturi	285	344	413	214	439	597	631	582	580
alte creanțe externe	50	34	66	26	14	18	19	22	27
Pasive externe, <i>din care:</i>	30 634	30 724	29 397	26 083	22 534	21 559	18 829	18 106	17 575
Investiții directe	6 571	6 501	7 137	6 658	5 625	6 257	6 350	6 816	7 341
participații la capital	6 571	6 501	7 137	6 657	5 623	6 249	6 346	6 812	7 338
instrumente de natura datoriei	0	0	0	1	3	8	4	4	3
Investiții de portofoliu	162	93	278	560	882	1 152	1 469	1 442	1 274
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	36	50	60	394	678	982	1 317	1 274	1 168
instrumente de natura datoriei	126	43	218	166	204	171	152	168	106
Alte investiții, <i>din care:</i>	23 901	24 130	21 982	18 866	16 027	14 150	11 010	9 770	8 933
numerar și depozite	23 854	24 098	21 321	18 724	15 852	14 129	10 985	9 678	8 909
alte angajamente externe	47	31	661	141	175	21	25	92	23

continuare

Sectoare instituționale	milioane euro; sfârșitul perioadei								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
IV. Alte sectoare	-60 856	-62 352	-66 121	-68 103	-69 414	-74 738	-77 922	-83 183	-86 611
<i>Active externe, din care:</i>	10 237	11 419	11 570	14 086	16 272	13 858	15 831	17 074	20 349
Investiții directe	1 800	1 939	1 641	3 764	5 256	5 845	6 293	6 692	9 112
participații la capital	272	337	304	394	65	-142	-118	292	905
instrumente de natura datoriei	1 528	1 602	1 337	3 370	5 191	5 987	6 412	6 401	8 208
Investiții de portofoliu	1 025	1 206	1 640	1 770	1 795	2 470	2 940	3 558	3 535
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	502	692	879	844	806	1 054	1 195	1 471	1 381
instrumente de natura datoriei	523	514	761	926	989	1 417	1 745	2 086	2 155
Alte investiții, din care:	7 422	8 274	8 289	8 551	9 211	5 537	6 592	6 810	7 687
numerar și depozite	1 747	2 173	2 446	2 614	2 984	2 122	2 078	1 922	2 237
împrumuturi	2 994	3 188	3 162	3 163	3 391	117	116	46	37
credite comerciale și avansuri	2 612	2 767	2 468	2 573	2 564	3 247	3 840	4 234	4 775
alte creanțe externe	70	147	214	201	272	51	557	607	638
<i>Pasive externe, din care:</i>	71 093	73 771	77 691	82 189	85 686	88 596	93 753	100 256	106 960
Investiții directe	45 012	47 637	50 925	57 171	61 408	63 549	69 991	75 130	81 794
participații la capital	28 961	30 503	32 131	34 057	37 641	38 854	42 623	45 936	50 143
instrumente de natura datoriei	16 051	17 134	18 794	23 114	23 767	24 696	27 368	29 195	31 651
Investiții de portofoliu	1 377	1 330	2 334	1 994	2 265	2 312	1 731	1 768	2 167
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 336	1 289	2 334	1 990	2 251	2 298	1 717	1 753	2 160
instrumente de natura datoriei	41	41	0	4	14	14	14	16	7
Alte investiții, din care:	24 704	24 804	24 431	23 022	22 008	22 732	22 028	23 355	22 994
împrumuturi	22 956	22 764	22 565	21 362	20 429	17 328	15 763	15 884	14 186
credite comerciale și avansuri	1 744	1 972	1 847	1 564	1 514	5 222	6 001	7 308	8 615
alte angajamente externe	4	69	19	95	65	182	264	163	192
Poziția netă	-78 995	-85 558	-90 628	-89 588	-85 123	-86 113	-82 802	-87 349	-89 301
Active externe	51 533	53 411	51 892	54 370	58 336	56 982	63 477	65 950	71 381
Pasive externe	130 528	138 969	142 520	143 958	143 459	143 095	146 279	153 299	160 682

Rezerva internațională brută a României, 2010 – 2018

	milioane euro; sfârșitul perioadei								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Banca Națională a României	35 951	37 252	35 413	35 435	35 506	35 485	37 905	37 107	36 800
Aur	3 518	4 058	4 207	2 910	3 290	3 247	3 664	3 612	3 735
Rezerva valutară	32 432	33 194	31 206	32 525	32 216	32 238	34 242	33 494	33 065
Bănci comerciale	2 298	1 639	1 892	2 035	3 285	3 512	4 240	5 081	6 527
Valute	2 298	1 639	1 892	2 035	3 285	3 512	4 240	5 081	6 527
Rezerva internațională brută, din care:	38 249	38 891	37 305	37 470	38 791	38 997	42 145	42 188	43 327
Rezerva valutară brută	34 731	34 833	33 098	34 559	35 501	35 750	38 482	38 576	39 592

Evoluția indicatorilor de îndatorare externă, 2010 – 2018

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	milioane euro								
Datorie externă (DE)	93 624	99 926	100 857	100 859	97 260	94 710	94 273	97 445	99 841
Termen lung (TL)	74 075	77 131	79 936	78 860	75 829	71 425	69 645	68 520	68 286
Termen scurt (TS)	19 549	22 795	20 921	21 999	21 431	23 285	24 628	28 925	31 555
PIB	125 477	131 963	133 246	143 802	150 428	160 312	170 378	187 801	202 905
Exportul de bunuri și servicii (EXP)	40 572	48 799	49 776	57 495	62 417	66 282	71 048	78 920	85 612
Importul de bunuri și servicii (IMP)	48 697	56 526	56 568	58 534	62 901	67 255	72 485	82 940	92 057
Serviciul datoriei externe (SDE)	43 775	46 232	54 268	59 961	58 019	57 570	70 436	60 891	65 820
Rate de capital	40 745	42 631	50 339	56 583	54 768	54 640	67 885	58 691	63 598
termen lung (TL)	12 756	12 932	16 391	24 254	21 879	23 247	19 136	17 512	17 403
termen scurt (TS)	27 989	29 699	33 948	32 329	32 889	31 393	48 750	41 179	46 195
Rate de dobândă (DOB)	3 030	3 601	3 929	3 378	3 251	2 931	2 550	2 200	2 223
termen lung (TL)	1 940	2 207	2 273	2 032	2 224	2 039	1 906	1 928	1 729
termen scurt (TS)	1 090	1 394	1 656	1 346	1 026	892	644	272	493
Rezerva internațională a României (RI)	35 951	37 252	35 413	35 435	35 506	35 485	37 905	37 107	36 800
	procente								
DE/PIB	74,6	75,7	75,7	70,1	64,7	59,1	55,3	51,9	49,2
TL/PIB	59,0	58,4	60,0	54,8	50,4	44,6	40,9	36,5	33,7
DE/EXP	230,8	204,8	202,6	175,4	155,8	142,9	132,7	123,5	116,6
TL/EXP	182,6	158,1	160,6	137,2	121,5	107,8	98,0	86,8	79,8
SDE/EXP	107,9	94,7	109,0	104,3	93,0	86,9	99,1	77,2	76,9
SDE/PIB	34,9	35,0	40,7	41,7	38,6	35,9	41,3	32,4	32,4
SDE/RI	121,8	124,1	153,2	169,2	163,4	162,2	185,8	164,1	178,9
DOB/EXP	7,5	7,4	7,9	5,9	5,2	4,4	3,6	2,8	2,6
TS/DE	20,9	22,8	20,7	21,8	22,0	24,6	26,1	29,7	31,6
Multilaterale/DE	26,8	29,5	27,8	24,2	20,5	17,7	16,3	14,3	12,6
	număr de luni								
RI/IMP	8,9	7,9	7,5	7,3	6,8	6,4	6,3	5,4	4,8

Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2018 pe sectoare instituționale

Sectoare instituționale	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
I. Administrația publică	-30 096	-608	947	-116	-70	-29 943
Active externe	3 668	1 229	0	-58	165	5 005
Investiții de portofoliu	40	251	0	0	0	290
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	31	138	0	0	0	169
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	9	113	0	0	0	121
Derivate financiare	0	0	0	0	0	0
Alte investiții	3 629	978	0	-58	165	4 715
Alte participații	972	8	0	-57	31	954
Credite comerciale și avansuri	2 429	1 003	0	0	130	3 562
Credite financiare	143	-33	0	0	0	110
Depozite	8	0	0	0	0	8
Alte active	78	0	0	0	3	81
alte active pe termen lung	5	0	0	0	0	5
alte active pe termen scurt	72	0	0	0	3	76
Pasive externe	33 765	1 838	-947	59	235	34 948
Investiții de portofoliu	22 435	3 777	-947	0	202	25 466
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	22 367	3 813	-948	0	201	25 433
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	68	-36	1	0	0	33
Alte investiții	11 330	-1 939	0	59	33	9 482
Credite comerciale și avansuri	4	6	0	-9	0	1
Credite financiare	11 057	-1 839	0	71	32	9 322
Depozite	260	-107	0	0	1	154
Alte pasive	8	0	0	-4	0	4
alte pasive pe termen lung	8	0	0	-4	0	4
alte pasive pe termen scurt	0	0	0	0	0	0
II. Banca centrală	37 758	-1 148	-7	0	446	37 049
Active externe	38 930	-1 146	-7	0	471	38 248
Alte investiții	1 824	-375	0	0	0	1 448
Alte participații	36	0	0	0	0	35
Depozite	1 788	-375	0	0	0	1 413
Rezerve	37 107	-771	-7	0	471	36 800
Aur	3 612	0	123	0	0	3 735
Rezerva valutară	33 494	-771	-130	0	471	33 065
Pasive externe	1 172	2	0	-1	25	1 199
Alte investiții	1 172	2	0	-1	25	1 199
Credite financiare	0	0	0	0	0	0
credite financiare pe termen lung (FMI)	0	0	0	0	0	0
Depozite	2	2	0	-1	0	3
Alocări de DST	1 171	0	0	0	25	1 196

continuare

Sectoare instituționale	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
III. Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-11 828	1 555	328	124	24	-9 796
Active externe	6 278	1 426	6	29	40	7 779
Investiții directe	35	45	0	9	0	89
Participații la capital	33	47	0	9	0	88
Instrumente de natura datoriei	3	-1	0	0	0	1
Investiții de portofoliu	184	87	6	20	4	302
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	38	-42	9	20	1	27
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	146	119	-3	0	3	265
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	0	11		0	0	11
Derivate financiare	22	8	0	0	0	30
Alte investiții	6 036	1 286	0	0	36	7 358
Credite financiare	582	-6	0	0	4	580
credite financiare pe termen lung	536	-165	0	0	4	374
credite financiare pe termen scurt	46	160	0	0	0	206
Numerar și depozite	5 432	1 286	0	0	32	6 750
numerar și depozite pe termen lung	565	167	0	0	0	732
numerar și depozite pe termen scurt	4 867	1 120	0	0	32	6 019
Alte active	22	5	0	0	0	27
Pasive externe	18 106	-129	-322	-95	16	17 575
Investiții directe	6 816	844	-216	-95	-7	7 341
Participații la capital	6 812	845	-216	-95	-7	7 338
Instrumente de natura datoriei	4	-1	0	0	0	3
Investiții de portofoliu	1 442	-61	-105	0	-2	1 274
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 274	-3	-101	0	-2	1 168
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	168	-58	-4	0	0	106
Derivate financiare	77	-50	0	0	0	28
Alte investiții	9 770	-862	0	0	25	8 933
Depozite	9 678	-793	0	0	25	8 909
depozite pe termen lung	6 209	-1 088	0	0	4	5 125
depozite pe termen scurt	3 469	295	0	0	21	3 784
Alte pasive	92	-69	0	0	0	23
IV. Alte sectoare	-83 183	-4 956	-739	2 393	-125	-86 611
Active externe	17 073	1 172	-233	2 245	90	20 349
Investiții directe	6 692	1 214	0	1 156	49	9 112
Participații la capital	292	432	0	182	-2	904
Instrumente de natura datoriei	6 401	782	0	974	51	8 208
Investiții de portofoliu	3 558	83	-232	122	4	3 535
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 471	-24	-190	122	1	1 381
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	2 074	-2	-41	0	3	2 034
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	13	109	-1	0	0	121
Derivate financiare	13	-66	-1	68	0	14

continuare

	milioane euro					
Sectoare instituționale	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
<i>Alte investiții</i>	6 810	-59	0	899	37	7 687
Credite comerciale și avansuri	4 234	376	0	134	31	4 775
credite comerciale și avansuri pe termen lung	233	5	0	15	4	258
credite comerciale și avansuri pe termen scurt	4 002	371	0	119	26	4 518
Credite financiare	46	-9	0	-1	1	37
credite financiare pe termen lung	2	3	0	0	0	5
credite financiare pe termen scurt	44	-12	0	-1	1	33
Depozite	1 922	-453	0	762	5	2 237
Alte active	607	27	0	4	0	638
alte active pe termen lung	10	0	0	-3	0	7
alte active pe termen scurt	597	27	0	6	0	631
Pasive externe	100 257	6 128	506	-147	216	106 960
<i>Investiții directe</i>	75 130	5 360	671	485	148	81 794
Participații la capital	45 936	4 686	671	-1 099	-51	50 143
Instrumente de natura datoriei	29 195	674	0	1 585	198	31 651
<i>Investiții de portofoliu</i>	1 768	-414	-165	977	0	2 167
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 753	-405	-165	977	0	2 160
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	16	-9	0	0	0	7
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	0	0	0	0	0	0
<i>Derivate financiare</i>	2	-86	1	87	0	4
<i>Alte investiții</i>	23 355	1 268	0	-1 697	68	22 994
Credite comerciale și avansuri	7 308	1 045	0	212	51	8 615
credite comerciale și avansuri pe termen lung	370	-55	0	-13	6	309
credite comerciale și avansuri pe termen scurt	6 938	1 100	0	225	45	8 307
Credite financiare	15 884	202	0	-1 932	32	14 186
credite financiare pe termen lung	14 319	66	0	-1 947	26	12 464
credite financiare pe termen scurt	1 565	136	0	16	5	1 722
Alte pasive	164	20	0	23	-15	193
alte pasive pe termen lung	20	-3	0	-3	0	13
alte pasive pe termen scurt	144	24	0	26	-15	179
Total	-87 349	-5 157	529	2 401	274	-89 301

Notă: Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor.

Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2018 pe componente						
Componente	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
Total, din care:	-87 349	-5 157	529	2 401	274	-89 301
Active externe	65 950	2 682	-234	2 217	766	71 380
Investiții directe	6 728	1 259	0	1 165	49	9 201
Investiții de portofoliu	3 782	422	-226	142	8	4 128
Derivate financiare	36	-59	-1	68	-1	44
Alte investiții	18 298	1 830	0	841	238	21 208
Rezerve	37 107	-771	-7	0	471	36 800
Pasive externe	153 299	7 839	-763	-185	492	160 682
Investiții directe	81 946	6 204	454	390	140	89 135
Investiții de portofoliu	25 646	3 302	-1 218	977	200	28 907
Derivate financiare	80	-135	1	87	0	32
Alte investiții	45 628	-1 532	0	-1 639	151	42 608
Poziția netă	-87 349	-5 157	529	2 401	274	-89 301
Investiții directe	-75 219	-4 945	-454	775	-92	-79 934
Investiții de portofoliu	-21 864	-2 880	992	-835	-192	-24 779
Derivate financiare	-44	77	-2	-19	0	12
Alte investiții	-27 329	3 362	0	2 479	87	-21 400
Rezerve	37 107	-771	-7	0	471	36 800
Active externe	65 950	2 682	-234	2 217	766	71 380
Investiții directe	6 728	1 259	0	1 165	49	9 201
Participații la capital	324	478	0	191	-2	992
Alte capitaluri	6 403	781	0	974	51	8 209
Investiții de portofoliu	3 782	422	-226	142	8	4 128
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 510	-67	-181	142	2	1 407
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	2 251	255	-45	0	6	2 467
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	21	233	-1	0	0	253
Derivate financiare	36	-59	-1	68	-1	44
Alte investiții	18 298	1 830	0	841	238	21 208
Alte participații	1 007	8	0	-58	31	989
Credite comerciale și împrumuturi	7 434	1 332	0	133	166	9 065
credite comerciale și împrumuturi pe termen lung	3 342	813	0	15	139	4 309
credite comerciale și împrumuturi pe termen scurt	4 092	519	0	118	28	4 756
Numerar și depozite	9 150	458	0	762	38	10 407
Alte active	707	32	0	4	3	746
termen lung	15	0	0	-3	0	13
termen scurt	692	32	0	6	3	734
Active de rezervă (BNR)	37 107	-771	-7	0	471	36 800
Aur monetar	3 612	0	123	0	0	3 735
Rezerva valutară	33 494	-771	-130	0	471	33 065
Pasive externe	153 299	7 839	-763	-185	492	160 682
Investiții directe	81 946	6 204	454	390	140	89 135
Participații la capital	52 747	5 532	454	-1 194	-58	57 480
Alte capitaluri	29 199	672	0	1 585	198	31 655

continuare

Componente	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
Investiții de portofoliu	25 646	3 302	-1 218	977	200	28 907
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	3 027	-409	-266	977	-1	3 328
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	22 550	3 746	-952	0	201	25 545
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	68	-36	1	0	0	33
Derivate financiare	80	-135	1	87	0	32
Alte investiții	45 628	-1 532	0	-1 639	151	42 608
Credite comerciale și împrumuturi	34 253	-585	0	-1 657	115	32 125
credite comerciale și împrumuturi pe termen lung	25 746	-1 827	0	-1 889	65	22 095
credite comerciale și împrumuturi pe termen scurt	8 507	1 242	0	232	50	10 031
Numerar și depozite	9 940	-898	0	-1	25	9 067
Alte pasive	264	-49	0	19	-14	220
termen lung	28	-3	0	-8	0	17
termen scurt	236	-45	0	26	-15	203
Alocări de DST	1 171	0	0	0	25	1 196

Lista graficelor

Grafic 1	Contul curent și contul de capital	9
Grafic 2	Fluxurile financiare nete	9
Grafic 3	Structura contului curent	11
Grafic 4	Exportul și importul de bunuri	13
Grafic 5	Poziția investițională internațională	35
Grafic 6	Poziția investițională internațională și deficitul de cont curent	35
Grafic 7	Datoria externă brută	43
Grafic 8	Datoria externă pe termen lung, pe scadențe	45
Grafic 9	Datoria externă pe termen lung, pe rate de dobânzi variabile	46
Grafic 10	Datoria externă pe termen lung, pe rate de dobânzi fixe	46
Grafic 11	Serviciul datoriei externe	48
Grafic 12	Datoria externă netă	49
Grafic 13	Datoria externă netă la 31 decembrie 2018	50
Grafic 14	Structura pe sectoare instituționale a datoriei externe pe termen scurt calculată pe scadență reziduală la 31 decembrie 2018	50

Lista tabelelor

Tabel 1	Balanța de plăți cu Uniunea Europeană și zona euro în anul 2018	10
Tabel 2	Contribuția componentelor la evoluția deficitului contului curent	11
Tabel 3	Contul curent	11
Tabel 4	Balanța bunurilor	12
Tabel 5	Exportul de bunuri pe activități ale economiei naționale	14
Tabel 6	Exportul de bunuri pe stadii de producție	15
Tabel 7	Exportul de bunuri pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat	16
Tabel 8	Principalele categorii de mărfuri care au înregistrat creșteri ale exportului în anul 2018	16
Tabel 9	Exportul de bunuri pe grupe de țări	17
Tabel 10	Exportul de bunuri către Uniunea Europeană pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat	17

Tabel 11	Importul de bunuri pe activități ale economiei de proveniență	18
Tabel 12	Importul de bunuri pe stadii de producție	19
Tabel 13	Importul de bunuri (FOB) pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat	20
Tabel 14	Principalele grupe de mărfuri care au înregistrat creșteri ale importului în anul 2018	20
Tabel 15	Importul de bunuri FOB pe grupe de țări	21
Tabel 16	Importul de bunuri (FOB) din Uniunea Europeană pe grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat	21
Tabel 17	Exportul și importul (FOB) de produse energetice	22
Tabel 18	Influențe din volum și din preț asupra exportului și importului de resurse energetice în anul 2018	23
Tabel 19	Balanța serviciilor	23
Tabel 20	Exportul de servicii pe grupe de țări	24
Tabel 21	Importul de servicii pe grupe de țări	25
Tabel 22	Balanța veniturilor primare	26
Tabel 23	Balanța veniturilor secundare	27
Tabel 24	Contul de capital	27
Tabel 25	Contul financiar	28
Tabel 26	Investiții directe	29
Tabel 27	Investiții directe – principiul direcțional	30
Tabel 28	Investiții de portofoliu	31
Tabel 29	Alte investiții	32
Tabel 30	Alte investiții – achiziția netă de active	33
Tabel 31	Alte investiții – acumularea netă de pasive	33
Tabel 32	Structura pe instrumente a activelor și pasivelor externe	35
Tabel 33	Structura geografică (țări și organisme internaționale) a activelor și pasivelor externe	36
Tabel 34	Structura valutară a activelor și pasivelor externe	37
Tabel 35	Activele externe de rezervă	38
Tabel 36	Poziția investițională internațională	38
Tabel 37	Structura pe instrumente a activelor externe	39
Tabel 38	Structura pe sectoare instituționale a activelor externe	40
Tabel 39	Structura pe instrumente a pasivelor externe	40
Tabel 40	Structura pe sectoare instituționale a pasivelor externe	42
Tabel 41	Datoria externă brută	43

Tabel 42	Structura pe valute a rezervelor valutare la BNR și a datoriei externe	44
Tabel 43	Datoria externă brută pe termen lung, pe creditori	44
Tabel 44	Datoria externă pe termen lung, pe scadențe	45
Tabel 45	Datoria externă pe termen lung, pe tipuri de dobânzi	46
Tabel 46	Datoria externă pe termen lung, pe sectoare instituționale	47
Tabel 47	Datoria externă pe termen lung, pe instrumente	47
Tabel 48	Datoria externă pe termen scurt, pe sectoare instituționale	47
Tabel 49	Datoria externă pe termen scurt, pe instrumente	48
Tabel 50	Datoria externă netă la sfârșitul anului 2018	49
	Balanța de plăți, 2017 – 2018	55
	Balanța de plăți trimestrială, 2018	56
	Poziția investițională internațională a României, 2010 – 2018	58
	Rezerva internațională brută a României, 2010 – 2018	60
	Evoluția indicatorilor de îndatorare externă, 2010 – 2018	60
	Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2018 pe sectoare instituționale	61
	Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2018 pe componente	64

